

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIII Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 2, 1992

Nr. 193

Rusai kursto antibaltizmą

Ketvirtadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, spalio 1 d. (Elta) - Sugrįžęs iš Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos 47-osios sesijos, Vytautas Landsbergis vakar surengė spaudos konferenciją Lietuvos parlamente. Jis sakė, jog pastaruoju metu Rusijos Užsienio reikalų ministerija ėmėsi tam tikros, matyt, plačiai sumanytos kampanijos, labai primenančios šaltąjį karą, prieš Baltijos šalis. Vietoje M. Gorbačiovo, dabar veikia Rusijos užsienio reikalų ministras Andrei Kozyrev. Rusijoje, kaip ir anais laikais, vėl kurtamas savotiškas antibaltizmas, kartu raginama sukelti antibaltiška kampaniją ir Vakaruose. Tikslas - stabdyti ar lėtinti Baltijos šalių integravimąsi į Vakarus ir ilgiau išlaikyti jas priklausomybės Rusijai zonoje.

Vytautas Landsbergis taip pat pažymėjo, kad Rusija, matyt, ketina įteisinti ir įtvirtinti Vakarų šalių sąmonėje ir toki darini, kaip „sava, rusiška taikos palaikymo pajėga“. O tai irgi turi tam tikrų pavojų ir grėsmių. Dirbtinai ir išpūstai priekaištadami dėl Baltijos šalių įstatymų, Rusija, matyt, siekia tikro - didesnio ar mažesnio - protektorato Baltijos šalims. Kozyrevas kalba apie tai, kad Rusija ir toliau kontroliuos situaciją.

Spaudos konferencijoje buvo pranešta, kad klausimas dėl Baltijos šalių yra įtrauktas į Generalinės asamblėjos darbotvarkę, niekam neprikaištaujant, jau yra parengtas ir rezoliucijos projektas. Greičiausiai jis bus svarstomas metų pabaigoje.

Skyrybos su rubliu - be ašarų

Vakar Maskvoje, Senojoje aikštėje esančiuose Vyriausybės rūmuose pasirašytas Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos vyriausybės susitarimas dėl tarpusavio išpajėgimo, susijusių su Lietuvos Respublikos laikinųjų pinigų - talonų įvedimu. Analogiškas susitarimas pasirašytas dėl būsimų atsiskaitymų, įvedus litą. Lietuvos vyriausybės igaliotas, susitarimo pasirašė vicemėnistras Bronislavas Lubys, Rusijos Federacijos vyriausybės vardu - vicemėnistras Aleksandr Šochin.

Šalis susitarė apmokėti už visas iki 1992 spalio 1 dienos faktiškai patiektas prekes ir suteiktas paslaugas pagal į šalių bankus pristatytus dokumentus. Šalių centriniai ir komerciniai bankai tokius atsiskaitymus atliks per mėnesį. Aleksandr Šochin pasveikino kolegas iš Lietuvos su perėjimu prie savarankiškos finansinės sistemos ir pasakė, kad skyrybos su rubliu įvyko švelniai.

Tarptautinis teismo medikų kongresas

Šiandien Vilniuje, Mokslių Akademijos salėje prasidėjo tarptautinis teismo medicinos ekspertų kongresas. Į jį atvyko Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos (Sankt Peterburgas), taip pat ir Danijos, Lenkijos, Suomijos, Vengrijos teismo medicinos specialistai. Pagrindinį pranešimą apie aktualias teismo medicinos problemas, praktinio

darbo klausimus ir plėtotės tendencijas padarė Baltijos Teismo Medicinos Asociacijos prezidentas, Lietuvos teismo medicinos ir psichiatrijos centro generalinis direktorius profesorius Antanas Garmus. Kongresas truks dvi dienas.

Nauji ženklai laukia automobilių

Nuo spalio 1 dienos pradėdami išduoti nauji valstybinio numerio ženklai transporto priemonėms. Naujas ženklas ir dokumentai automobilio savininkui kainuos 2,600 rublių, o motociklo, automobilio priekabos - mažiau.

Lietuvoje yra apie 800,000 transporto priemonių.

Pagerbtas Hermann Sudermann atminimas

Vokiečių rašytojo Hermann Sudermann gimimo 135-osios metinės paminėtos Šilutėje, miesto evangelikų kapinėse, kur palaidoti Sudermann tėvai, buvo uždegtos žvakės, padėta gėlių, Klaipėdos vokiečių choras giedojo šio krašto giesmes. Minėjimas tęsėsi netoli esančioje rašytojo gimtinėje - Macių kaime. Prieš trejetą metų rekonstruotame H. Sudermann gimtajame name atidaryta memorialinė ekspozicija. Artimiausiu metu ji bus papildyta: užmegzti ryšiai su H. Sudermann palikimo paveldėtoja Irmela Flydner, gyvenančia Berlyne.

Šilutės merijos salėje buvo surengta H. Sudermann skirta konferencija. Vietos gyventojai pareiškė pageidavimą atstatyti vokiečių rašytojo paminklą, kuris anksčiau stovėjo miesto skvere šalia evangelikų bažnyčios.

Trumpos žinios

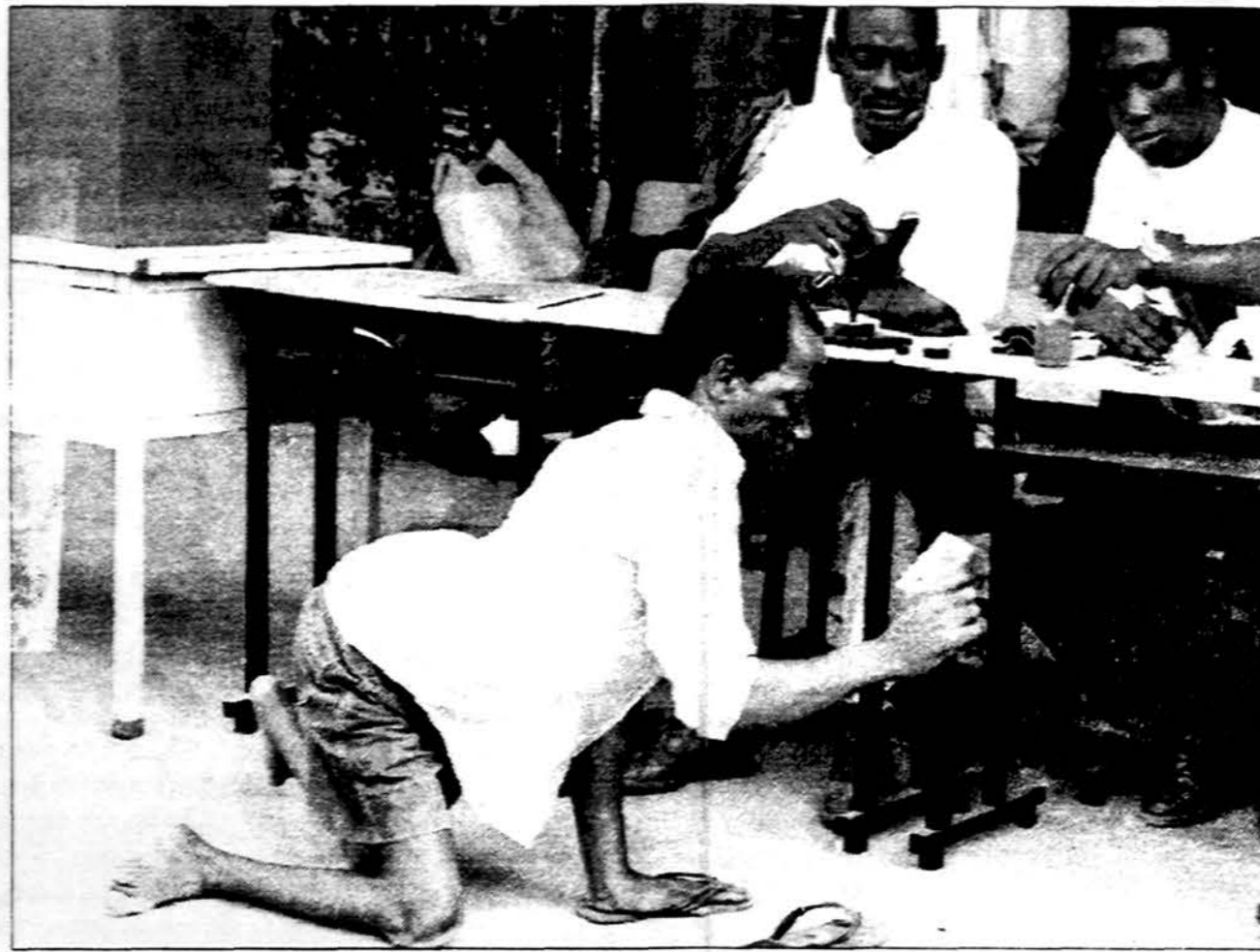
Pakruojo miesto katalikų kunigo A. Balaišio ir parapijiečių pastangomis sutvarkytos senosios žydų kapinės.

Europos Bendrijos Lietuvai dovanotų grūdų antrasis aukcionas įvyko valstybinėje akcinėje įmonėje „Malyba“ Vilniuje. Jame parduota 15,000 tonų miežių. Didžiausia 1 tonos kaina - 15,300 rublių.

Su būsimu tarptautinio Via Baltica kelio atkarpa Varšuva-Kaunas susipažino Suomijos nacionalinės kelių administracijos generalinis direktorius Juokko Loikane ir Via Baltica kelio statybos koordinatorių Matis Metinen.

Dzūkijoje, miškingiausiame Lietuvos krašte, kuriasi privačios firmos, superkančios miško gėrybes. Didžiausia dalis čia su-pirktų grybų gabenama į Vokietiją. Kiekviena supirkimo punkte vien tik voveraičių kasdien superkama po 1-3 tonas. Už voveraičių kilogramą čia mokama po 8-10 Vokietijos markių.

Vokietijos firmos padės tvarkyti svetimos kariuomenės nusikriaustą Lietuvos gamtą. Pateikti projektai, kaip efektyviai iširti padarytus nuostolius, neutralizuoti įvairias atliekas. Išsikrausčius iš Lietuvos svetimai kariuomenei, jos dislokacijos vietose lieka sudarkytas kraštovaizdis, naftos ir cheminiais produktais užterš-

Angoloje, antradienį vykstant pirmiesiems demokratiniams rinkimams, pasibaigus civiliniam karui, vienas paliejęs balsuotojas keturpėdešias ateina įmesti savo balsavimo lapelį. Balsuotojai rinkosi iš dviejų prezidentinių kandidatų: buvusios rezistencijos sąjūdžio UNITA vado Jonas Savimbi ir dabartinio prezidento, buvusio marksisto Jose Eduardo Dos Santos. Balsavimai, kuriuos prižiūrėjo 800 Jungtinių Tautų stebėtojų ir kuriuose dalyvavo 4.8 milijonai balsuotojų, laikomi pasisekusiais. JT dar turi pasisakyti, ar rinkimai laikomi teisėtais.

Rusija pradės privatizavimo procesą

Maskva, rugsėjo 30 d. - Rusijos valdžia spalio 1 dieną išdalins po vieną taloną (kiekvienam vertė - 10,000 rb.) kiekvienam asmeniui - suaugusiam ar vaikui, tikėdamasi, kad iki metų pabaigos jie tuos talonus bus pagal savo norą investavę į kuria nors dalį beprasidedančios kapitalistinės ekonomijos. „Tai yra rusų tautos kapitalistinio švietimo pradžios punktas“, pareiškė Anatolij Chubais, ministro pirmininko pavaduotojas, atsakingas už privatizaciją. „Pirmiausia turime pradėti patį procesą“, jis sakė.

Pagal valdžios optimistišką planą, per ateinančius kelis mėnesius tarp 5,000 ir 7,000 vidutinių ir didelių fabriku (apie 60-70 procentų Rusijos pramonės) persiorganizuojamos į jungtinių akcijų bendroves, kurių akcijas žmonės galės pirkti savo talonais arba pinigais. 10,000 rublių vertės talonas yra lygus vidutinio darbininko dvių mėnesių atlyginimui, arba 40 dol.

Šiuo procesu valstybinės įmonės taps privačiomis, imonių direktoriai turės didžiausią dalį savo imonių akcijų ir Rusijos ekonominės reformos bus žymiai sustiprintos, akcijų biržai perimant imonių finansavimą vietose, kur valdiškos subsidijos pasibaigė. Šiuo metu, kai ministro pirmininko pareigas einantis Jegor Gaidar ir jo jauni ekonomistai aršiai kovoja dėl politinio išsilaikymo, kad nesužlugtų visa ekonominių reformų programa, talonų išleidimu bandoma laimėti eilinių gyventojų palankumą reformoms.

Bet kaip ir kiti reformų as-

tas dirvožemis, vanduo. Tvar-kymo darbams lėšų planuojama gauti iš Vokietijos ir Europos Ekonominės bendrijos fondų.

Po daugelio metų Lietuvoje vėl pasirodo difterija. Ši pavasari buvo užregistruotas pirmasis ligonis - vaikas. Dabar jau žinomi penki difterijos atvejai. Iš penkių susirgusių - du vaikai ir vienas suaugęs prieš tai lankėsi Kaliningrado srityje. (V.P.)

pektai Rusijoje, ir šis planas yra pilnas įvairiausių uždelsimo mechanizmų. Pavyzdžiui, iki šių metų pabaigos tebus išdalinti tik 75-80 procentų visų numatytų talonų, o akcijų pirkimas-pardavimas numatomas pradėti tik gruodžio 1 d. Bet ir čia, neiškišk kiek fabriku iki to laiko bus persiorganizuojamos įmonės, galinčias rinkon paleisti savo akcijas.

Žmonės tuo planu netiki

Bet šis planas nėra teigiamai priimamas. Viename Rusijos ekonomijos žurnale paskelbtoje žmonių apklausoje studijoje 38% respondentų manė, kad talonų padalinimas tėra tik akims uždumti ir kad tai nieko nepakeis. Jei gatvėje praeivių paklausi, ką jie žada daryti su savo talonais, mažai kas gali pasakyti. Viena 30-metė pardavėja vaisių ir daržovių krautuviė atžė: „Jūs man pasakykit, kur aš galėčiau investuoti savo taloną. Kaip galima rasti nebankrutuojančių imonę? Jei bū-tų nebankrutuojančių imonių, aš į vieną tokių investuočiau, bet aš tokių nematau“.

Talonus gausiantiems 148 milijonams Rusijos piliečių tai bus lyg didžiulis rinkos ekonomijos žaidimas. Pradžioje kiekvienas gaus certifikatą, ant kurio užrašyta 10,000 rublių vertė. Tie certifikatai tuomet gali būti perkami ir parduodami, vieniems norint jų daugiau įsigyti - sakysim, kad galėtų nusipirkti krautuvelė - , kitiems norint juos iškeisti į pinigus.

Perspėjimas per greitai neparduoti

Bet prie piliečiams atsunciamų talonų valdžia prideda ir perspėjimą per greitai jų nepar-duoti pigiau, negu jų oficiali vertė. Kai kas mano, kad pradžioje jų rinkos vertė gali būti tik 5,000 rublių, bet kiti mano, kad jų rinkos vertė gali iš pradžių pašokti net keliasgubai jų oficialiosios pradinės vertės.

Be to, talonai nėra lygūs pinigams ta prasme, kad jų negali-

ma banke išsikeisti. Bet jų išleidimas yra tolygus didelės sumos pinigų paleidimui į rinką ir dėl to baiminamasi, kad tai gali dar padidinti infliaciją.

Greitai parduoti talonus gali būti didelė pagunda pensininkams ir neturtingiesiems, kurie ir taip vos vos išsilaiko. Valdžia numato, kad taip gali padaryti iki 35% gyventojų. O juos panaudoti tiesioginiam akcijų pirkimui tebus galima tik šių metų pabaigoje ar ateinančių pradžioje.

Ši talonų sistema yra panaši į Čekoslovakijoje pėnai įvestą, kur ji buvo plačiai giriama Čekijoje, kuris yra gerokai turtingesnis kraštas, negu Rusija. Slovakijoje tačiau ji buvo stipriai kritikuojama, nes ji padedanti tik turtingiesiems. Ši kritika kaip tik ir buvo priežastis, kodėl Slovakijoje buvo išrinktas jos kritikas Vladimir Mečiar.

Rusų vadai tačiau nusiteikę optimistiškai. „Mūsų tikslas nėra kiekvieną rusą padaryti biznierių“, pasakė A. Chubais. „Mūsų tikslas yra leisti kiekvienam piliečiui pasirinkti“.

Konservatoriai priešinasi

Tačiau konservatoriai ir jų spauda žiauriai šaiposi iš to. „Valdžia apiplėšė žmones ir padangas iškilusia infliacija ir dabar bando juos sumokėti arbatpinigi talonų formoje, už kuri galima būtų nusipirkti porą batų. O kraštas yra išstatomas pardavimui vietiniams ir užsieniečiams kapitalistams, (kurie laisvai gali talonus supirkinėti).

Viena konservatorių partija parlamente išspausdino tokį pareiškimą **Pravdoje**: „Šis nelegalus planas neišdalins nuosavybės žmonėms, o apiplėš juos ir paskatins mafijos vogtų pinigų skalbimą“.

Gorbačiovas ir kiti tebeargumentuoja, kad valstybinės įmonės turi būti perleistos darbininkų kolektyvams. Jis spaudos konferencijoje pareiškė: „Aš manau, kad tai yra apgaule. Aš manau, kad tai žmonių apgavimas“.

A. Chubais tvirtina, kad visos tos kalbos tėra tik senų komunistų bandymai susigrąžinti valdžią.

ISEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSA (312) 585-8284

JAV Senate praėjo naujas mokesčių įstatymas

Washington, DC, rugsėjo 29 d. - JAV Senatas antradienį patvirtino abiejų partijų remiamą federalinių mokesčių įstatymą, kuriame bus teikiamos lėšos aplesiems rajonams tvarkyti ir būtų praplėsta, kas leidžiama nusirašyti nuo mokesčių iš individualioms pensijoms (IRA) skiriamų sutaujų. Senatoriai tikisi, kad jų paskirtiems derybininkams pasiseks išbraukti tas vietas, dėl kurių prez. Bush grasino panaudoti veto teisę.

Šis įstatymas buvo prarastas 70-29 balsų santykiu. Mokesčių įstatymo rašymo specialistai ketvirtadienį pradės ruošti iš Senato ir Atstovų rūmų skirtingų šio įstatymo versijų - vieną išlygintą. Senato patvirtintoje versijoje yra nusirašymas nuo mokesčių pirmą kartą namus perkantiems nors mažesnis, negu prez. Bush prašė, ir apribota kiek bus sumažinti mokesčiai už pajamas iš kapitalinio pelno (gauto iš investicijų), bus atšaukti federaliniai mokesčiai už jachtas ir brangenybes, ir bus duodamos mokesčių nurašymų paskatos už investavimą į nejudomą turta.

Senato mokesčių įstatymo versijoje taipgi yra 5.3 bil. dol. vertės įvairių kitų nusirašinėjimo nuo mokesčių galimybių, nors tai buvo mažiau, negu prez. Bush reikalavo, kurios paskatintų nualintuose rajonuose kurti imones, kad jų neturtingiems gyventojams būtų sukurti nauji darbai.

Nors prez. Bush remia daugelį to įstatymo nurodymų, jis davė žinoti, kad nepriims dviejų nusirašymų, kurie pasiturtintiems (turintiems daugiau 100,000 dol. metinių pajamų) kainuos 7.7. bilijonus dolerių per sekančius penkerius metus. Kai pereitą savaitę Senate patikrino, ar pakankamai Senato narių balsuotų prieš prezidento veto, rasta, kad nepasisektų prezidento veto nugalėti.

„Aš esu optimistiškai nusiteikęs, manau, kad turėsime išsitarimą, pasibaigus deryboms“, sakė sen. Lloyd Bentsen (D-TX), Senato finansų komiteto pirmininkas. Nors jis priešinosi pašalinimui straipsnio, kuriame pakeliami mokesčiai turtuo-

liams, jis tarė: „Savaime, teks šiek tiek ir nusileisti“.

Daugumas balsų prieš įstatymo projektą atėjo iš respublikonų, kurie priešinosi mokesčių pakėlimui turtuoliams. Bet įstatymui priešinosi ir keli demokratai. Jų tarpe buvo sen. Bill Bradley (D-NJ), kuris sakė, kad ir taip įstatymas yra pilnas „skyllių“, pro kurias turtuoliai ir didžiulės imonės galės išlįsti, nemokėjusios mokesčių.

Panašus mokesčių įstatymo projektas jau buvo prarastas anksčiau Atstovų rūmuose, tad demokratai pareiškė pasitikėjimą, kad jungtinė abiejų partijų Kongreso komisija pagęs suredaguoti vieną įstatymo versiją, kurią prez. Bush galės pasirašyti. Prezidentas labiausiai susirūpinęs, kad du laikini turtuoliams mokesčių pakėlimai, kuriuos jis pasirašė 1990 metais ir dėl kurių jis balsuotojų atsi-prašė, netaptų nuolatiniai.

Vienas iš jų, kuris turėjo pasibaigti 1995 metais, palaipsniui iki nieko sumažina asmenišką išimti (exemption) turtuoliams, antrasis, dabar numatytas pasibaigti 1996 metais, apriboja įvairinamus nusirašymus turtuoliams. Dabartinėje versijoje, asmenišką pensijos fondo (IRA) išimtis nusirašyti nuo mokesčių galės visi, išskyrus turtingiausi 2% darbininkų.

Priėmimas Lietuvos ekonomijos pareigūnams

Washington, DC, rugsėjo 25 d. - Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis ir ponis Daniela Lozoraitienė rugsėjo 24 d. Ambasadoje surengė priėmimą Lietuvos vyriausybės atstovams, atvykusiems į Tarptautinio Valiutos Fondo ir Pasaulinio banko suvažiavimą. Iš Lietuvos delegacijos dalyvavo Ekonomikos ministras A. Šimėnas, Tarptautinių ekonominių santykių ministras V. Aleškaitis, Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojas K. Ratkevičius, Tarptautinių ekonominių santykių ministerijos Tarp-tautinių organizacijų skyriaus viršininkas D. Pupkevičius, Lietuvos akcinio inovacinio banko direktorius A. Balkevičius.

Priėmimo buvo atvykę apie šimtas svečių, tarp jų JAV valstybės, komercijos, žemės ūkio departamentų, bei Tarptautinio vystymo agentūros, JAV Senato, Pasaulinio banko ir Tarptautinio Valiutos Fondo pareigūnai; Valstybinio mokslinio fondo, teisinių firmų, įvairių finansinių organizacijų, telekomunikacijos, ryšių firmų, kompiuterių imonių atstovai. Priėmimo buvo ir biznierių, kurie domisi Lietuva, ir Washingtono lietuvių organizacijų atstovai.

KALENDORIUS

Spalio 2 d.: Angelų sargų šventė, Modestas, Teofilis, Gir-dutis, Pavandė.
Spalio 3 d.: Evaldas, Kristina Akv., Milgintas, Atlanta.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:47, leidžiasi 6:33. Temperatūra dieną 78 F (25 C), naktį 48 F (9 C), dalinai saulėta, vėjaut, šilta.

SPORTO APŽVALGA

SU SPORTININKAIS LIETUVOJE

ANTANAS LAUKAITIS, AUSTRALIJĄ

Išpūdziai Vilniaus aerouoste

Mano viešnagės Lietuvoje tikslas buvo nugalėti Australijos Fizinio Auklėjimo sąjungos surinktus arti 9000 australiškų dolerių ir juos, kaip kišenpinigius, įteikti Lietuvos olimpiečiams. Su savim gabenasi nemažai įvairių sportinių dalykų ir Australijoje išleistu sporto istorijos knygų, kurias vėliau, kaip ir mūsų sportinę aprangą, atidaviau Kaune esančiam sporto muziejui.

Aerouoste mane jau laukė pažįstami sporto ir „Zalgirio“ vadovai, tačiau, kol iki jų priėjau, nes tuo metu atskrido ir iš Australijos, ir iš Amerikos nemažos grupės žmonių, praėjo nemažai laiko. Patekę į imigracijos ir muitinės gana didoką salę, buvom visi uždaryti. Kadangi su savim atgabenom ir gana karštą australišką saulutę, tai viduje ir lauke tikra australiška šiluma, o salėje nei išvietės, nei vandens atsigeriti, nei rankas ar veidą nusiplauti. Gi Luftfahrz privaisintais alutis daro savo taip, kad žmogus nors per langą šok, o čia viskas užrakinta. Jau ir taip pikntam būnant, dar daugiau ūpą sugadino, „kai pamaciau ant sienų dar esančius rusiškus pavadinimus ir kai kuriuos šūkius, o aerouosto mašinos dar ir rusiškus numerius turėjo.

Futbolas Chicagoje

„LITUANICA“ LAIMĖJO PRIEŠ „EAGLES“

Vienas iš geriausių šio sezono futbolo rungtynių vyko praėjusį sekmadienį, rugsėjo 27 d., Lemonte, kur „Lituanica-Liths“ komanda, planingai ir ryžtingai žaisdama, laimėjo prieš pirmąją lenkų komandą „Eagles“ rezultatu 4:2. Laimėjusi prieš juos, „Liths“ komanda atsistojo stipriausios lygos major diviziono pirmoje vietoje ir užsiėmė tvirtą poziciją kovoje dėl čempionato. Bet apie tai kalbėti gal kiek ir per anksti, nes dar yra likę žaisti prieš 5 komandas, iš kurių mažiausiai 3 svajoja taip pat.

Oras rungtynėms pasitaikė beveik idealus ir žiūrovų prisirinko, šių dienų mastu matuojant, rekordinis būrys – arti 200. Po ilgesnės pertraukos komandon sugrįžęs puolėjas Artūras Savukynas sustiprino visą komandos priekį ir su R. Urbonavičium dažnai sukombinavo pavoju padėčių prie „Eagles“ vartų. Prasiveržęs kraštu, jau 12 minutėje Artūras išdovino ir pirmąjį įvartį, padarydamas gerą pradžią, kuri, kaip sakoma, yra pusė darbo. Po įvartio įvykęs mūsų vartų apšaudymas, kurio metu „Eagles“ ko nesudavė vartų virpstus, vartininkas J. Putna išliko neįveiktas.

Antrojo puslaikio pradžioje Virgijo Žuromsko šūvis rekušetu atsidūrė „Eagles“ vartuose ir 2:0 „Liths“ naudai. Svečiai sukruto, kaip širšės prie užkandžių stalo, ir kurį laiką užglū „Liths“ aikštės pusę, iš kur lyg raketomis apšaudė vartus, nuo ko labiau nukentėjo tik

Nesinorėjo tikėti, kad per tuos dvejus metus šioje vietoje, kur lankosi daugiausia užsieniečių, negalima buvo tu rusiškų pavadinimų ir šūkių uždažyti ir pakeisti mašinų numerius, nes svečias gali tikrai pagalvoti, kad jis yra ne laisvoje Lietuvoje, bet „didžiojoje Sovietų Sąjungoje“. Gabenasi tiek daiktų, kad pats vienas pakelti negalėjau, o ratukų ten nebuvo, taip kad nužiūrėjęs aukštą ir atliškai atrodantį kareivį, nuėjau pas jį, pasakiau, kad vežu čia sportinių daiktų muziejui ir paprasčiau man padėti. Pasirodo jis pats aktyvus sportininkas, tai su malonumu paėmė didžiulius lagaminus ir atnešė iki mano draugų automobilio. Pasirodo su sportu galima tikrai daug ko pasiekti.

Susitikimai su krepšininkais
Prieš galutinai išrenkant Lietuvos krepšinio rinktinę, kelias dienas stebėjau juos, po du kartus per dieną, treniruojantis Kauno haleje. Čia susipažinau ir vėliau gana artimai susidraugavau su pirmuoju treneriu V. Garastu, sutikau seną dar iš Australijos pažįstamą trenerį R. Sargūną, amerikietį D. Nelson ir ispaną J. Imbrodą. Pačių krepšininkų pažinojau tik kelis, tačiau po Kauno, ir vėliau su jais buvimo Klaipėdoje, tapome nebloginiais bičiuliais. Malonu buvo vėliau pamatyti iš Australijos atvykusį

pupų laukas ir kamuolys. Priešpuolyje Savukynas iš dešinio krašto švelniai užkėlė kamuolį į baudos aikštę, iš kur R. Urbonavičius su galva meistriskai pasiuntė į vartus ir 3:0. Neįtikėtina! Jie spaudžia, o mūsų šūkių įvartius šauda. Įvykus susigrūdimui prie „Liths“ vartų, „Eagles“ pagaliau rezultata sušvelnino – 3:1. Likus žaisti vos keletą minučių, R. Urbonavičius „apstatęs“ „Eagles“ gynėją, pergale apdraudė 4:1 rezultatu. Nežiūrint to, paskutinę žaidimo minutę „Eagles“ rezultata sušvelnino – 4:2.

Po rungtynių paklaustas komandos „coach“ Don, kodėl taip skaudžiai sutvarkė „Eagles“, atsakė: „Kad jie šaudė iš mūsų vartų virpstus, ne mano kaltė“. Žiūrovai galvoja, kad „Liths“ puolimas šį kartą sužaidė veiksmingai. Ir laimė šį kartą buvo „Liths“ pusėje. Rezervas irgi laimėjo užtikrintai rezultatu 3:1.

SEKMADIENĮ PRIEŠ „MAROONS“

Penktąsias rudens rato pirmenybių rungtynes „Lituanica-Liths“ komanda šį sekmadienį, spalio 4 d., žais prieš ambicingą italų komandą „Maroons“. Rungtynės vyks Lemonte, Lietuvos centro aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Rezervas žais 1 val.

Pavasari pirmosios komandos sužaidė lygiomis, nors mūsų šūkių arti 2/3 žaidimo laiko dominavo aikštėje.

J. J.

Vilniaus aerodrome minios žmonių laukė iš Barcelonos grįžtančių Lietuvos olimpiečių.

ir į rinktinę išrinktą R. Brazdauskį. Prieš išvykstant krepšininkams į priešolimpines varžbas Ispanijoje, kartu su jais ir vadovais dalyvavau Parlamento rūmuose vykusiame priėmimo, kur Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis įteikė jiems lietuviškus pasus ir atsiveikimo.

Po laimėjimų atrankinėse varžybose grįžę krepšininkai dar treniravosi Klaipėdoje, kur ir turėjo savo paskutiniuosius pasirėngimus. Stebėjau tenai ju treniruotes ir džiaugiausi, kad komandoje matėsi geresnis susižadimas. Liepos 15-tą valstybiname Vilniaus „Draugystės“ viešbutyje įvyko oficialus atsiveikimas su išvykstančiais visais olimpiečiais. Čia dalyvavo V. Landsbergis, kiti Parlamento ir vyriausybės nariai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Br. Nainys, kiti kvieštiniai svečiai ir patys olimpiečiai. Po oficialių kalbų, sveikinimų, teko ir man Australijos lietuvių vardu pasveikinti išvykstančius sportininkus, palinkėti geriausios sėkmės ir kiekvienam įteikti voką su kišenpinigiais ir oficialiu ALFAS sveikinimu. Tai buvo tikrai didelė staigmena patiems sportininkams, nes tik australai sugalvojo paremti individualiai kiekvieną olimpietį, kai visi kiti surinkti pinigai ejo į Olimpinių komitetą ir, žinoma, buvo išleista bendrai visiems. Apie mano atgabentus kišenpinigius rašė visi Lietuvos laikraščiai, buvo daromi su manim pasikalbėjimai, sakoma per televiziją ir radijo, o kai įteikiau per atsiveikimą vokus, tai net grąžinoju olimpiečių buvau išbučiuotas...

Viešnagejė pas V. Garastą

Po visų oficialių ir neoficialių susitikimų, pobūvių, medalių apdovanojimo ir kt., mano naujas bičiulis vyr. treneris V. Garastas, pakvietė mane, „Sporto“ korespondentę M. Marcinkevičiūtę ir žinomojo dailiojo čiuožimo meistro P. Vanago trenere, jo motiną L. Vanagiene ir savo namus. Svetingų Garastų šeimos gražiame ir pilname sportinių trofėjų bute, praleidome popietę, kur turėjome ir malonų pasikalbėjimą su treneriu. Grįžo iš Barcelonos, kaip pasakoję žmona, beveik tikras ligonis. Naktimis nemiega, o užmigęs dažnai pašoka ir pradeda kalbėti krepšinio terminais. Kaip daktarai sakė, turi labai didelį nervinį tempimą ir jam reikalingas ilgesnis ramus poilsis. Prie to yra nenormalus širdies plakimas ir reikalinga daryti gerklės operaciją. Numato jis išvažiuoti poilsui į Biržus, Garasto tėviškę. Pasakoję, kad buvo jam sunku su komanda, kad joje yra daug „bosų“ ir visi norėjo komanda mokyti. O po „didžiojo“ pralaimėjimo prieš rusus, kai žaidėjai maždaug po 10 minučių nusiramino, jis pasakė, kad reikia viską pamiršti, nes dar ne viskas prasta ir Lietuva iš jų laukia ne tik sportinės, bet ir politinės pergalės. Vyras ir suprato ir, jeigu jie ir visi kiti mano, kad dėl šio pralaimėjimo jis esąs kaltas, tai jis tą kaltę gali ir prisiimti, nors kalta buvo visa komanda – visi, būdami mirtinai pavargę, visai nedengė savo žaidėjų ir nenorėjo keistis. Tačiau, kaip jis teigė, jei jie ta rungtynės būtų laimėję, tai tikriausiai būtų negavę bronzos medalio. Laimėję prieš vokiečius jie tikriausiai būtų dėl didelio nuovargio, pralaimėję prieš kroatus, kurie, jo manymu, tikrai buvo verti sidabro, o paskui būtų greičiausiai pralaimėta ir rusams.

Gyventojų reakcijos Lietuvoje stebint Olimpiadą

Olimpinis įkarštis Lietuvoje buvo labai didelis. Televizija transliavo labai daug Lietuvos krepšinių susitikimų ir kitų Lietuvos olimpiečių pasirodymų. Tačiau iš Rusijos ir Lenkijos galima buvo matyti kone visa olimpiada. Kai žaisdavo Lietuvos krepšininkai, tai tikrai kone visa Lietuva sėdavo prie televizijos ekranų. Krepšinio įkarštis vėl buvo pagavęs Lietuvą ir jaudinosi žmonės, kad net sunku ji juos žiūrėti. Girdėjau, kad net keletą ištikio širdies priepuolių, bežiūrint kai pirmą kartą lietuvių pralaimėjo rusams. Vėliau vyr. treneris V. Garastas man sakė, kad po kiekvieno pirmojo puslaikio pralaimėjimo, pertraukus metu, jis išaiškines pagrindines žaidėjų klaidas, gana rūšiai jiems pasakodavo, kad juos stebi visai Lietuva ir jie turi nepadaryti Lietuvai gėdos. Gal tas ir paveikdavo, nes po to jie laimėdavo. Gi po pirmojo pralaimėjimo rusams, aš pats, stebėdamas šias rungtynes, ko negavau širdies atakos, kai Kaune, rungtynių metu, tikrai beveik visas gyvenimas buvo sustojęs ir visi sekė šias rungtynes. Gi po, ir ko ne tikro turėjo laimėjimo, pralaimėjimas Lietuvoje V. Garastas yra

je buvo sutiktas labai jau liūdnai ir miestas atrodė kaip po didelių laidotuvių.

Grįžus sportininkams po Olimpiados, prie pat atskridusio lėktuvo, kartu su V. Landsbergiu, vyriausybės ir sporto vadovais, dainininkėmis, orkestru ir keliasdešimt spaudos ir televizijos reporterių, sutikom Lietuvos olimpiečius, kai keliolika tūkstančių vilniečių su vėliavomis jų laukė prieš aerouosto pastatą, kur vėliau pasirodė ir patys olimpiečiai. Aukso medalio laimėtojas R. Ubartas buvo papuštąs didžiuliu ažuolo lapu vainiku ir visi sportininkai daugybę gėlių. Miniai sugedojus Lietuvos himną, šampano buteliu kamščiais šaudė iš visų kampų, kai tiek daug gėlių, kuriomis buvo apdovanoti olimpiečiai, aš jau seniai nebuvau matęs. Oficialus sutikimas, kur laimėtojas buvo įteiktos piniginės premijos, vyko Vyriausybės rūmuose ir daug linksmesnis – Olimpiniame komitete.

KOMANDINIS TURNYRAS

Chicago Lietuvos Golfo klubas savo veiklą tęsia. Po gerokai įtempto tarpmiestinio turnyro surošė lengvesnį komandinį turnyrą, vadinamą „Yellow Ball“. Turnyras rugsėjo 20 d. vyko Lincoln Oaks Country Club, Crete, IL.

Šio turnyro laimėtojai:
I vieta – Albinas Smolinskas, Juozas Bacevičius, Stasys Virpša ir Bronius Racevičius.

II vieta – Jonas Kubilius, Pranas Galzin, Geraldine Dauskurdas.

III vieta – Aldona Vaitkienė, Rita Karienė, Vytas Vaitkus ir Arvidas Karas.

Arčiausiai prie vėliavėlės – vienu smūgiu – Geraldine Dauskurdas ir Jonas Vaitaitis. Dviem smūgiais – Detta Galzin ir Arūnas Dagys.

Kaip visada, laimėtojai, os buvo pagerbti ir apdovanoti.

PASKUTINIS TURNYRAS

Šio Sezono paskutinis turnyras šį sekmadienį, spalio 4 d. vyks Glenwoodie Country Club, Glenwood, IL. Šiame turnyre bus atrinkti šį sezoną geriausi savo klasėje Chicago Lietuvos Golfo klubo golfininkai.

pakviestas būti Lietuvos rinktinės treneriu. Mums būnant pas juos, bent tris kartus jam skambino iš Čekoslovakijos ir būtinai kvietė jį grįžti atgal į Čekoslovakiją, siūlydami daug didesnius pinigus negu Lietuva gali mokėti. Tačiau jis atsakymo jiems nedavė. Jis yra pasiryžęs Lietuvoje suburti geruosius jaunus krepšininkus ir stiprų ir darnų vieneta, diegiant jiems sportinį drausmingumą ir meilę krepšiniui. Jo noras yra padaryti pajėgą ir stiprią Lietuvos krepšinio rinktinę, jau be užsienio „žvaigždžių“. Daug darbo tai pareikalaus, tačiau, kaip jis teigė, tai esąs jo dabartinis tikslas. Tikrai telieka šiam puikiam vyrui – Lietuvos krepšinio treneriui, palinkėti geros sveikatos ir ištvėrmės tame sunkiame darbe.

GOLFO KLUBO VEIKLA CHICAGOJE

DĖKOJAME DETROITO „KOVUI“

Šimetis ŠALFAS s-gos tarpmiestinis golfo turnyras jau praeityje. Vyko jis Darbo dienos savaitgalį – rugsėjo 5 ir 6 dienomis Huron Golf Club, Ypsilanti, Mich. Turnyrą – pirmenybes pravedė Detroito lietuvių sporto klubas „Kovas“, kuris po įvykių nedelsdamas spaudoje paskelbė žaidynių rezultatus.

Chicago Lietuvos Golfo klubo ir visų dalyvių vardu dėkojame Detroito „Kovo“ organizaciniam komitetui už surastą gražią ir patogią golfo vietovę, puikų organizavimą ir sklandų pravedimą. Ačiū!

Chicago Lietuvos Golfo klubas savo veiklą tęsia. Po gerokai įtempto tarpmiestinio turnyro surošė lengvesnį komandinį turnyrą, vadinamą „Yellow Ball“. Turnyras rugsėjo 20 d. vyko Lincoln Oaks Country Club, Crete, IL.

Šio turnyro laimėtojai:
I vieta – Albinas Smolinskas, Juozas Bacevičius, Stasys Virpša ir Bronius Racevičius.

II vieta – Jonas Kubilius, Pranas Galzin, Geraldine Dauskurdas.

Arčiausiai prie vėliavėlės – vienu smūgiu – Geraldine Dauskurdas ir Jonas Vaitaitis. Dviem smūgiais – Detta Galzin ir Arūnas Dagys.

Kaip visada, laimėtojai, os buvo pagerbti ir apdovanoti.

PASKUTINIS TURNYRAS

Šio Sezono paskutinis turnyras šį sekmadienį, spalio 4 d. vyks Glenwoodie Country Club, Glenwood, IL. Šiame turnyre bus atrinkti šį sezoną geriausi savo klasėje Chicago Lietuvos Golfo klubo golfininkai.

pakviestas būti Lietuvos rinktinės treneriu. Mums būnant pas juos, bent tris kartus jam skambino iš Čekoslovakijos ir būtinai kvietė jį grįžti atgal į Čekoslovakiją, siūlydami daug didesnius pinigus negu Lietuva gali mokėti. Tačiau jis atsakymo jiems nedavė. Jis yra pasiryžęs Lietuvoje suburti geruosius jaunus krepšininkus ir stiprų ir darnų vieneta, diegiant jiems sportinį drausmingumą ir meilę krepšiniui. Jo noras yra padaryti pajėgą ir stiprią Lietuvos krepšinio rinktinę, jau be užsienio „žvaigždžių“. Daug darbo tai pareikalaus, tačiau, kaip jis teigė, tai esąs jo dabartinis tikslas. Tikrai telieka šiam puikiam vyrui – Lietuvos krepšinio treneriui, palinkėti geros sveikatos ir ištvėrmės tame sunkiame darbe.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuniunami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atzīmima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatrako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ŠAUNIAI BAIGSIM SEZONĄ

Šio sezono veikla bus baigta šauniai Chicago Lietuvos Golfo klubo banketu – vakariene ir šokiais lapkričio 7 d. Lietuvių centre, Lemonte. Sporto entuziastai, mėgėjai ir visuomenė kviečiami. Informacijai skambinkite tel. 708-349-9460, arba 708-301-8604.

Chicago Lietuvos Golfo klubo valdyba

Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. VJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – širdies, plaučių, kraujospaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiamas tiesiog / Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ Iginoninems
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p. – 7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.
treč. uždaras, ketv. 1-3 v.p., penkt. ir šešt. 9 v.r. – 12 v.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-8989 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENUŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujosligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuotelds
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LeGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-348-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 778-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priklaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Keiv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBITIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOMA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

LIETUVIŠKOS VEIKLOS RAMSTIS

Mūsų tautos išmintis tvirtina, kad tik nelaimėje tikrą draugą pažinsi. Atrodo, kartais ir nelaimė naudinga, nes tik tuomet sužinai, ar turi draugą. Pastaraisiais metais sunkumai apniko ir vienintelį, šiapus Atlanto tebegyvuojantį, lietuvišką dienraštį, jau per aštuoniasdešimtąjį gimtadienį neseniai persiritusį mūsų „Draugą“. Sakytume, kad tokio brandaus amžiaus sulaukus, prisikabina vienokia ar kitokia negalia. Tai gali paliudyti ir mūsų skaitytojai, kurių ne vienas jau pusamžio slenkstį peržengęs. Būdoms ištikus, kartais būtina reikia jas viešumon išskirti, pasiskusti, pasiguosti, o paskui laukti ir tikėtis, kad tuos skundus vėjas neišpuštė kaip vakarykščio ugniuko pelenus, kad jie įkrito bent į vieną kitą draugišką ausį ir paskatino ištiesti mylinčią, padėti pasiruošusią ranką.

Nors ir nemalonu kalbėti apie trūkumus — ypač finansinius (atrodo, tarytum kažkas kažkur nemoka jų tvarkyti ir dėl to atsiranda spragos), kartais prieinamas vadinamasis liepto galas, ir kitos išeitys nelieka. Galbūt daugeliui nustebino ar net papiktino „Draugo“ leidėjų bei administratorių atviri pareiškimai, jog mūsų dienraščio leidimo testinamus atsidūrė po dideliu klausuku. Kad tas klausukas netaptų antkapio kryžiumi, reikėjo skubios tautos tautos, tiek metų nuosirdžiai tarnavęs skaitytojams, skelbęs lietuvišką žodį tolimuose nuo tėvynės kraštuose, vienijęs išsiplaškusius tautiečius, skatinęs visuomeninę veiklą ir ne kartą įkvėpęs naujų jėgų ten, kur jos buvo besibaigiančios, „Draugas“ pats prireikė pagalbos. Ne paskutiniu „patarnavimu“, kad ramiai galėtų išjungti spaustuvės mašiną, užverti redakcijos duris ir nutildyti nuolatinį telefonų skambėjimą. Tokį patarnavimą, be abejo, su malonumu būtų suteikę Lietuvos, ir ne tik Lietuvos, komunistai, nes „Draugas“ su pasididžiavimu spausdino LKB Kronikų ištraukas, nebijojo kovoti už tiesą, už pavergtą tėvynę ir beveik 50 okupacijos metų buvo aštriu aštriausiu krislas okupanto akyse.

Ir tikrai nuostabu, kad šiandien, kai Lietuva džiaugiasi antrą kartą atgavusi nepriklausomybę, mūsų dienraštis atsidūrė būti-nebūti akligatvyje. Jo nesustabdė Lietuvos priešų pikti kėsiai ir žodžiai, bet dabar, kai tų priešų nebeliko, lietuvišką laikraštį gali palaidoti savų tautiečių abejingumas. Gali, bet nepalaidos!

Jau vėl pradeda sužibėti vilties žiburėliai, kuriuos uždėga į pagalbą skubantys skaitytojai. Nors dar gan siaura srovele, bet jau sruvena aukos, atsiranda vienas kitas naujas prenumeratorius, o viltį ypač teikia lietuviškosios visuomenės atsiliepiamas į pagalbos šauksmą.

Va ir praėjusį sekmadienį į didžiulę puošnią Martiniuje salę suguzėjo keli šimtai lietuvių iš Chicago, iš artimesnių ir tolimesnių vietovių ne tik pasiilksminti, pasižmonėti, bet savo dalyvavimu ir auka parodyti, kad lietuviškas dienraštis jiems vis dėlto svarbus.

To subuvimo pasisekimas aki-vaizdžiai parodė, kad dar turime pakankamai susipratusių skaitytojų ir neskaitytojų, kurie sugeba išgirsti rimtą pagalbos šauksmą ir neužsiklūpa ausų, nenukreipia akių, o atskuba padėti. Tai labai gražu, kilnu ir jiems priklauso nuosirdi padėka, o juo labiau „Draugas“ dėkingas šio

vajaus-pokylio iniciatoriams bei rengėjams. Tai buvo didelių pastangų vaisius, dėl to ir renginys buvo didelio masto. Atgarsius apie jį, be abejo, girdėsime ilgesnį laiką, o jo sutelktos lėšos prailgins „Draugo“ darbą.

Tačiau norime pakalbėti ir apie mažesnio atgarsio visuomenėje sulaukusius artimo meilės darbus. Pasigirdus žinioms, kad lietuviškasis „Draugas“ kamuojamas finansinių sunkumų, pagalbos ranką pirmosios ryžosi ištiesti dvi Chicago lietuviškos parapijos, pačios vos išsilaikančios nuolatinėje apylinkės gyventojų kaitoje. Tai dar ne viskas.

Abiejų šių parapijų klebonai — ne naujieji ateiviai (kaip mes mėgstame vadinti po II pas. karo į šį kraštą atvykusius lietuvius) ir ne jų vaikai! Abu klebonai: Nekalto Prasidejimo parapijos Brighton Parke kun. Anthony Puchenskis ir Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Marquette Parke kun. Jonas Kuzinskas yra kelintos kartos senosios lietuvių emigracijos auginti, o viename jų net sunku laisvai lietuviškai susikalbėti.

Abi minėtos parapijos, nors dar vadinamos lietuviškomis, turi tikrai gausesnį skaičių nelietuvių, negu lietuvių parapijiečių. Nei vieni, nei kiti parapijiečiai nepasižymi turtingumu. Tai ne priemiestinių rezidencijų rajonas, o paprastų darbininkų ir pensininkų gyvenvietės (turtingesnieji seniai išsikraustė į „poniškesnes“ apylinkes). Marquette Parko klebono rūpesčių neseniai baigta atnaujinti parapijos bažnyčia, o tai pareikalavo daug lėšų. Brighton Parko parapija taip pat vos galą su galu suduria. Būtų visiškai natūralu, kad tokios parapijos roduot renginius ar rinktų aukas sekmadieninių Mišių metu saviems reikalams. Tačiau abudu klebonai lietuviškai spaudai suteikė pirmenybę, patys skatinami ir uoliai remdami susipratusių parapijiečių pastangas suruošti „Draugui“ paremti renginius. Tai tikras nuosirdaus lietuviškumo reikišny, prieš kurį reikia lenkti galvą. Kažkodėl šių lietuvių klebonų pasiaukojimas primena Kristaus pamokymo našlės skatiką, kurį Jis labiau įvertino už pasiturinčių įmestąsias gausnes aukas, nes „ji davė iš savo neturto, o anie — iš savo pertekliaus“.

Norom nenorom užklysta klausimas: kažin kodėl lietuviškai spaudai ir pagalbą neatskuba ir jos gyvybiško svarbumo neįvertina pagrindinė visų išeivių lietuvių organizacija? Sutinkame, kad ji turi daug išlaidų, ypač šiuo metu, kai atsikuriančioje Lietuvoje tiek vargo. Tačiau pagalba Lietuvai taip pat remiasi vajais, aukų prašymu, pagraudinimais. Vadinasi, prašymai nukreipiami į tuos pačius žmones, kurie nuosirdžiai ir dosniai atsiliepi, kurie šiandien rūpinasi ir „Draugo“ išlikimu. Argi nebūtų laikas suprasti, kad be lietuviškos spaudos gausioji, veiklioji ir tiek daug pasiekusi per 50 gyvenimo svetur metų mūsų išeivija netrukus sumenkės, nes nebus, kas vienija, jungia, riša. Be lietuviškos spaudos išeivija praras lietuviškos tapatybės likučius, o tuomet nebus reikalingos ir mūsų svarbiosios organizacijos, kurios taip mėgsta savo veiklą pagarsinti spaudoje. Jeigu mes dar nenorime išnykti, visomis jėgomis kovokime dėl bent vienintelio lietuviško dienraščio išlikimo.

D.B.

SISTEMOS ŽLUGIMAS

Sovietų sistema buvo lyg ir didžiausias eksperimentas, kuriame buvo paaukota masiniai ištekčiai ir lig šiol istorijoje negirdėti žmonių skaičiai. Ji buvo pasiūvusi perrašyti ir pertvarkyti visuomenės papročius ir morale ir tuo būdu išauginti paklusnesnę visuomenę. Bet šis eksperimentas nepasisekė, ir to nepasisekimo pasekmės dar ir dabar tebesitėsia.

Su pradžia „glasnost“ ir politinių laisvių sistemos klaidos pradėjo greit aiškėti. Komunistas naujos dorovės neišvystė: vietoj jos jis davė korupciją ir moralinį puvimą. Bet šis eksperimentas labai sužalojo moralinę struktūrą visų žmonių, gyvenusių Sovietų orbitoje. Jų visų tapatybės iškūlimas buvo suklaidintas, nes jiems buvo atimti moraliniai rėmai, kuriuose toks procesas gali vystytis.

Naujosios laisvės ir tapatybė

Sugriūvanti Sovietų sistema, iš imperijos jungo pradėjo laisvintis įvairios tautos. Bene pirmosios tai padarė Pabaltijo valstybės, o iš jų Lietuva buvo pirmoji, kuri, dar imperijai tebesant pilnoj sudėty, paskelbė savo nepriklausomos valstybės atstatymą 1990 m. kovo 11 d. Ta laisvė, kurios visi žmonės troško ir dėl kurios tiek daug aukų buvo atiduota, pilnai niekur neįsigyveno — nei Lietuvoje, nei kitose buvusiose Sovietų Sąjungos valstybėse. Laisvė Lietuvoje pradėjo atgyti jau prieš 1990 m., o po jų ji auga, plečiasi ir didėja. Pamažu Lietuva savo tautinį identitetą atgana, ji jau turi savo vryriausybę, užsienio atstovybes, savo apsaugos dalinius ir t.t. Lietuva dabar mėgina patį tvarkyti savo ekonomiką. Žinoma, pilnos laisvės tenai dar nėra, nes okupanto kariuomenė vis dar tebeliko didelius savo dalinius, kurie atsako klausyti Lietuvos įstatymų ir kurie nori visur rodyti savo suverenumą. Tokie dalykai duoda ir duos nemažų sunkumų ir vryriausybei, ir žmonėms. Bet vis dėlto reikia pripažinti, kad Lietuva savo laisvės kelią yra ne tik pradėjusi, bet yra jau į ją ir gana daug pirmyn pakeliavusi. Taigi dabar jau galime žvelgti į Lietuvą iš abiejų pusių: iš okupacinės sistemos eksperimento pusės ir iš dabartinės situacijos pusės.

Tautinis ir asmeninis tapatiškumas Lietuvoje okupantu buvo labai sužalotas. Sovietinė sistema ir ten per 50 metų „refor-

VYTAUTAS BIELIAUSKAS

mavo“ morale, naikino superego ir kūrė tarybinę tautybę.

Komunistinė sistema Lietuvoje išvystė didelę korupciją, įvedė nesąžiningumą ir daugeliu atveju priverė žmones gyventi moraliniuose kompromisuose.

Tiesa, Lietuvoje į pogrindį nutumta Bažnyčia vis dar davė tam tikrus rėmus žmonių sąžinei vystyti. Bet kompromisų ir Bažnyčia neišvengė. Morale dažnai įvyko „pataisoma“, kad būtų galima arba atvejui priverė žmones gyventi moraliniuose kompromisuose. Tiesa, Lietuvoje į pogrindį nutumta Bažnyčia vis dar davė tam tikrus rėmus žmonių sąžinei vystyti. Bet kompromisų ir Bažnyčia neišvengė. Morale dažnai įvyko „pataisoma“, kad būtų galima arba atvejui priverė žmones gyventi moraliniuose kompromisuose.

Dabar, atsiradus laisvei, tuoj peršasi reikalavimas atstatyti savo tautinę asmeninę tapatybę. Ir kaip tai padaryti? Dabesant pilnoj sudėty, paskelbė savo nepriklausomos valstybės atstatymą 1990 m. kovo 11 d. Ta laisvė, kurios visi žmonės troško ir dėl kurios tiek daug aukų buvo atiduota, pilnai niekur neįsigyveno — nei Lietuvoje, nei kitose buvusiose Sovietų Sąjungos valstybėse. Laisvė Lietuvoje pradėjo atgyti jau prieš 1990 m., o po jų ji auga, plečiasi ir didėja. Pamažu Lietuva savo tautinį identitetą atgana, ji jau turi savo vryriausybę, užsienio atstovybes, savo apsaugos dalinius ir t.t. Lietuva dabar mėgina patį tvarkyti savo ekonomiką. Žinoma, pilnos laisvės tenai dar nėra, nes okupanto kariuomenė vis dar tebeliko didelius savo dalinius, kurie atsako klausyti Lietuvos įstatymų ir kurie nori visur rodyti savo suverenumą. Tokie dalykai duoda ir duos nemažų sunkumų ir vryriausybei, ir žmonėms. Bet vis dėlto reikia pripažinti, kad Lietuva savo laisvės kelią yra ne tik pradėjusi, bet yra jau į ją ir gana daug pirmyn pakeliavusi. Taigi dabar jau galime žvelgti į Lietuvą iš abiejų pusių: iš okupacinės sistemos eksperimento pusės ir iš dabartinės situacijos pusės.

Tautinis ir asmeninis tapatiškumas Lietuvoje okupantu buvo labai sužalotas. Sovietinė sistema ir ten per 50 metų „refor-

tybė ne tik lietuvišką, bet ir moralaus žmogaus tapatybę. Tai pasiekti reikia atgaivinti sąžinės jausmą ir pagal ją perversinti savo elgesį moralinių principų rėmuose. Lietuvai ir jos žmonėms reikia rasti būdų, kuriais tauta ir individai galėtų sugydyti savo sužalotą identitetą. Tiems, kurie, praecityje darydami per didelius kompromisus su sistema, nusikalto savo žmonėms ir savo sąžinei, reiktų ypatingai pereiti per moralinio gijimo procesą. Šiame procese turėtų būti įjungtas kaltės priėmimas, gailės išreikšimas ir savo vietos dabartyje ataradimas. Šiam gydymo procesui reiktų panaudoti JAV prezidento A. Lincoln'o pavyzdį. Lincoln'as, baigęs Amerikos pilietinį karą, paskelbė visiems amnestiją su savo garsiuoju posakiu: „Malice to no one — charity to all“ („Niekam nedorumas. Bet šalia šito vyko ir šeimų tradicijų trupėjimas, vedusiųjų ištikimybės mažėjimas ir savo elgesiu vertinti kriterijų praradimas.

Dabar, atsiradus laisvei, tuoj peršasi reikalavimas atstatyti savo tautinę asmeninę tapatybę. Ir kaip tai padaryti? Dabesant pilnoj sudėty, paskelbė savo nepriklausomos valstybės atstatymą 1990 m. kovo 11 d. Ta laisvė, kurios visi žmonės troško ir dėl kurios tiek daug aukų buvo atiduota, pilnai niekur neįsigyveno — nei Lietuvoje, nei kitose buvusiose Sovietų Sąjungos valstybėse. Laisvė Lietuvoje pradėjo atgyti jau prieš 1990 m., o po jų ji auga, plečiasi ir didėja. Pamažu Lietuva savo tautinį identitetą atgana, ji jau turi savo vryriausybę, užsienio atstovybes, savo apsaugos dalinius ir t.t. Lietuva dabar mėgina patį tvarkyti savo ekonomiką. Žinoma, pilnos laisvės tenai dar nėra, nes okupanto kariuomenė vis dar tebeliko didelius savo dalinius, kurie atsako klausyti Lietuvos įstatymų ir kurie nori visur rodyti savo suverenumą. Tokie dalykai duoda ir duos nemažų sunkumų ir vryriausybei, ir žmonėms. Bet vis dėlto reikia pripažinti, kad Lietuva savo laisvės kelią yra ne tik pradėjusi, bet yra jau į ją ir gana daug pirmyn pakeliavusi. Taigi dabar jau galime žvelgti į Lietuvą iš abiejų pusių: iš okupacinės sistemos eksperimento pusės ir iš dabartinės situacijos pusės.

VIENAS PATS

JAUNIUS KUNDROTAS

Apsakymai

6 Baugu man vienai. Kai atvyks čia komunistai, papjaus jie tavę, brangusis.

— O ką, jie žada apsilankyti?

— Prieš tau atvykstant, buvo atėję. Eigulys, girdi, turtuolis! Štai netrukus spustels šalčiai, sukaustys balas ir kad jau laikas palikti šitą šiltą, šviesią seklyčią.

Krito drėgnas, lipnus sniegas. Simas išėjo į kiemą ir ilgokai stovėjo, stebėdamas, kaip miškas velkasi baltais drabužiais, kaip eglės nuolankiai prisiima ant savęs sunkią sniego dangą.

Pagaliau iš stoties grįžo Jeronimas. Vakare, gerdamas arbatą, Simas jam tarė:

— Jeronimai, aš turiu išvykti. Palauk, nepertrauk. Nei patsai noriu žūti, nei tau to linkiu. O „svečių“ diena po dienos reikia laukti. Patarki, ką daryti, kur pasitraukti.

Jeronimas patylėjo ir užsirikęs tarė:

— Nelaikau tavęs. Išvykti tau metas. Ir tai laimė, kad ligi šiolei nesuuođė. Štai ką: ne per toliausiai nuo čia yra didelė žeminė. Ten vienas ligi pavasario išgyvensi, o tada eisi, kur norėsi. Tave aš aplankysiu, maisto, šovinių tenai pristatysiu, nesirūpinki. Va, palauksime šalčių ir drožiam!

Netrukus spustelėjo šalčiai. Jeronimas paruošė Simą kelionėi, davė jam veltinuis, kailinius, skalbinių, maišą duonos džiuvėsių ir šovinių šautuvų. Brėkstant Simas ir Jeronimas buvo jau toli.

Apie pusiaudienį pakilo vėjas, medžiai rūščiai užė, miško proskynose sūkuriamo pūga. Arklys ėjo sky-nimais, kartais giliai įgarmėdamas ir pusnis. Vėžiavo visa diena. Pradėjus temti, Jeronimas sustabdė arklį, nuėjo prie medžių ir pasiūkė Simą.

— Štai, matai aną aukštą pušį. Eik ir eik link jos. Prieiši, pasuk į kairę ir kokį pusvalandį laikykis daubelės. Kai atsidursi ties ažuolynu, eik tiesiai pro jį. Išėisi į pamiškę, pereisi ją. Tenai ir ieškok žeminės. Ji pušyne.

Jis dar sykį pakartojo kelio žymes ir pridūrė: — Žiūrėk, eik tiesiai, nepasuk į dešinę. Tenai vilkams spąstus stato. Na, sudie!

Simas užsimitė ant pečių šautuvą, maišą, karštai pabučiavo Jeronimą ir neatsigrėždamas nuėjo į mišką. Jeronimas ilgai stovėjo ir žiūrėjo Simo link, paskui, numojęs ranka, sėdo į rogetes, pasuko arklį ir sukirto jį botagu.

Simas susirado aukštąją pušį, pasuko kairėn ir nuėjo daubele, apaugusia smulkiais krūmokšniais. Vėjas atvirroje vietoje pūtė smarkiai, kelė sniego dulkes, nešė, suko, kirto jomis Simui per veidą, raizė skruostus, bade lūpas.

Danguje skaisčiai mirgėjo žvaigždės. Simas išgirdo duslų staugimą. „Vilkai“, dingtelėjo mintis.

Vėjas vertė nuo kojų. Galop, priešaky suoše juoda ažuolyno siena. Pasidarė ramiau. Simas atsėdėjo ant kelmo, nusiūsuotė šlapią veidą, nusiėmė nuo ūsų ir bardsos ledą ir vėl gana arti išgirdo pratimą kauksmą. Jis pašoko ir metėsi bėgti į ažuolyną. Bėgo ilgai, dusdamas ir ligi juostos grimzdamas į sniegą. Užsigaudamas ir nematomus kelmus bei audros išverstus medžius, skverbėsi pro aštirus krūmus. Jis ėjo vis toliau

Atrodo, yra kai kurių mėgina išvystyti savą grupinį identitetą, kuriant naujas politines partijas. Partijos yra reikalingos demokratiniame procese, bet jos negali žmogaus tapatybės apspręsti. Tapatybei gali daug padėti įvairios ideologinės sąjungos, kurios domisi vertybėmis, socialine santvarka ir žmogaus dvasinės kultūros pakėlimu. Nepriklausoma Lietuva anksčiau tokių sąjungų turėjo, kaip pvz. Ateitininkai, Skautai, Jaunlietuvių, Blaivininkai ir pan. Šios sąjungos yra dabar perkeltamos į Lietuvą iš išeivių, ir jos, be abejo, galės duoti gerą įnašą ten.

Deja, išeivija negalės padėti Lietuvai moralinių ideologų parūpinimu, nes daugelis jų yra mirę (Maceina, Grinius, Vydušas, Yla) arba kiti jau pasiekė tokį amžiaus lygį, kad jiems būtų gal net sunku persikelti. Deja, išeivijoje jau mažai yra belikę filosofų ir teologų, kurie galėtų ten padėti bendrosios ir religinės etikos puoselėjimui. Lietuvai reiks išlavinti tokius žmones iš savo pačių tarpų.

Dar yra viena sritis, kur išeivija yra pasiruošusi Lietuvai daug padėti, t.y. verslas ir prekyba. Šias iniciatyvas galima sveikinti, bet vieno dalyko nereiktų užmiršti, būtent to, kad biznierių identitetu paprastai mažai rūpinasi. Jų tikslas yra gauti pelno, ir tam tikslui pasiekti jie ne visada taiko moralinius principus. Gal jie kreipia dėmesį į teisinius reikalavimus, bet, bendrai imant, Vakarų biznierių daugiausia dirba moralinės tuštumos rėmuose. Žinoma, tarp mūsų lietuvių biznierių yra nemažai idealistų, kuriems šis „moralinės tuštumos“ principas yra nepriimtinas. Jie nuosirdžiai nori padėti Lietuvai, neieškodami sau naudos ir dažnai duodami savo intelektualinę ir materialinę paramą. Tokie žmonės turi savo superego, ir tokių žmonių pagalbos reikia ir Lietuvai ir išeivijai.

Tapatybė išeivijoje

Padaręs keletą analitinių pastabų apie Lietuvą, negalimi palikti be vertinimo ir išeivijos situacijos. Išeivija yra dabartinė mūsų darbo dirva, ir dėl to mums reikia ir į ją giliau pažvelgti. Tapatybė išeivijoje okupacijos metu buvo daugumoje paremta tautinių principų dėsniais. Bet į tuos suidealizuotus principus buvo taip pat įjungti ir bendrosios moralės dėsniai. Idealiai žiūrint, būti lietuviu mums reikė būtų doru, geru žmogumi, nes lietuvių tėvynėje savo gyvybę, kancią ir mirtimi kovojo už žmogaus tei-

ses ir už savo laisvę. Būti lietuviu reikė būti teisingu, garbiniu, vertinančiu savo tautos papročius, gerbiančiu jos istoriją ir sąžiningai dirbančiu, uoliu visuomenės nariu. Būti geru lietuviu reikė būti pranašiu mokslė, mene, technikoje, sporte, literatūroje ir žmogaus teisių gynime.

Išeivijoje lietuvių taip suidealizavę savo tautines charakteristikas, labai aiškiai padarė jas gana naudingas savo tapatybės ieškojimui. Kai kurie, net kalbos nemokėdami ir Lietuvos istorijos nežinodami, iš savo tėvų ir protėvių pasąmonėje išlaikė tą savo lietuvišką superego. Tai labai paaikšėjo, kai per paskutinius ketverius metus, Lietuvai belaisvėjant, išėjo į priekį daug žymių žmonių, gyvenančių Vakaruose, kurie sau laikė garbe vadintis lietuvišiais. Šitai buvo mums labai naudinga, stengiantis pakreipti pasaulio viešąją nuomonę Lietuvos pagalbai. Bet dabar pirmasis entuziazmas jau baigiasi, ir išeivija, kaip ir Lietuva, grįžta į savo gyvenimo normalias vėzes. Išeivija savo tapatybės ieškojo kitose sąlygose ir kituose kraštuose. Nors visuose tuose kraštuose buvo ir yra bendrosios moralės principų rėmai, ne visi žmonės ten jais domisi ir ne visi sugeba išvystyti savo žmogišką identitetą. Sąžinės ir superego vystymasis Vakaruose yra sutrikęs ne dėl komunistinės sistemos užmačių, bet dėl hedonistinės filosofijos įtakos. Kaip visi Vakarų žmonės, taip ir daugelis išeivių yra paveikti hedonistinių vertybių, kurios remiasi savinauda ir asmenišką malonumą ieškojimu. Ligi šiol kai kurie lietuvių lyg tai išlaikė nuo per didelės Vakarų hedonizmo ir materializmo įtakos, nes jie kažkaip pasąmonėje turėjo idėją, kad jie visose tautose privalo būti pranašesni už kitus, tuo būdu tarsi norėdami įrodyti savo ir savo tautos didesnę vertę. Ir dėl to mes dabar randame išeivijoje vyresnių ir jaunesnių mokslininkų, mokytojų, rašytojų ir mąstytojų, kurie buvo ir yra ypatingai darbštūs, etiški ir stipriai išjungę į tų kraštų socialinių ir politinių problemų sprendimą.

Bet dabar jie jau gali grįžti ir grįžta į Lietuvą: kai kurie tik apsižvalgyti, o kiti, norėdami rimtai padėti. Jie ten galvoja gal net savo tapatybę sustiprinti ir iš Lietuvos stiprybės pasisemti. Ir ką jie ten randa? Man aiškinti čia nereikia. Bet reiktų jiems paaiškinti, kad jie suprastų, jog Lietuva nėra ta idealioji šalis, apie kurią jie iš savo tėvų pasakų girdėjo. Lietu-

(Nukeltą į 4 psl.)

ir toliau, griuvo ir kėlėsi, burbleno keiksmus ir maldas. Kibūs, pikti krūmynai čaižė veidą, draskė odą, ir šiltas kraujas, sumišdamas su prakaitu, tekėjo skruostais. Simas nusilpo. Jis nusiėmė maišą, užkasė jį sniege po ažuolu ir palengvėjęs, vėjamas staigumo, leidosi toliau.

Vilkai artėjo. Jie staugė čia užpakalyje, čia aplenkdamo Simą, čia, regis, jų šešėliai šmėkščiojo visiškai arti, už kelių žingsnių. Pagasdintų juos šūviu, bet šauti jis bijojo.

Ar tai ir buvo ta pati pamiškė, apie kurią kalbėjo Jeronimas. Vienok ažuolynas pasibaigė: prieš jį tykojo didžiulis, menulio šviesos nužertas skynimas. Čia laisvai siautė aštrus, žvarbus vėjas.

Paties iškeviamau oru šildydami sušalusias rankas, Simas kiūtinio skersai skynimo. Akimis ieškojo pušyno, bet jo nerado. Iš priekio, iš užpakalio ir šonų spietėsi seni, šakoti ažuolai.

Vidury tarpumiškes Simas įsmuko ligi krūtinės ir duobė, šautavas nuslydo nuo peties ir įkrito į sniegą. Jis emė krapštytis iš pusnies, bet staiga juo kairiąją ranką bausia jėga sukurando geležinai dantys. Spąstai! Vilkduobė!

Veltui jis kapsnojas, stengdamasis išsivaduoti iš šitos nelaisvės. Jo kojos klimpo vis giliau į sniegą, ranka buvo kietai surakinta spąstų. Veltui jis šaukėsi pagalbos — atsiliepdavo tik vilkai.

Pagaliau Simas pasidavė, jėgos išseko, balsas užkimo. Jis gulėjo nejudėdamas, sukaustytas geležies ir šalčio. Vėjas apnešė jį sniegu. Speigas smelkėsi širdin, stingo kraujas. Jam aptemo sąmonė. Sūkuriais skriejo vaizdai ir padrikos mintys, atgijo seniai mirę žmonės. Jis ryškiai, tarsi iš tikrųjų, išvydo save patį tarp laukų, vienšąs žemėje.

(Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Worcester, MA

MYKOLAS MINIKAUSKAS

Mykolas Minikauskas š.m. rugpjūčio 21 d. mirė savo namuose Westboro, Mass. Buvo 99 metų amžiaus. Ilgesnį laiką sirgo ir buvo rūpestingai globojamas sūnaus Antano.

Velionis buvo gimęs Lietuvoje. 1912 m. atvyko į Ameriką, apsigyveno ir dirbo Worcesteryje. Vėliau prie Grafton miestelio išgijo pieno ūkį, kurį sėkmingai tvarkė 35 metus. Su žmona Elena užaugino gražią šeimą.

Mykolas Minikauskas

Mykolui Minikauskui teko patirti ir skaudžių gyvenimo smūgių, kai 1959 m. mirė jo žmona. 1978 m. amžinybėn buvo pašaukta dukterė Marytė, o 1982 m. neteko ir dukters Onutės.

1979 m. baigęs ūkininkavimą, išgijo gražius namus Westboro, Mass., kur gyveno su sūnumi Antanu. Kol sveikata leido, dažnai lankė Šv. Kazimiero bažnyčioje lietuviškas šv. Mišias, skaitė ir rėmė lietuvišką spaudą, rėmė lietuviškus visuolynus ir organizacijas.

Velionis buvo pašarvotas Johno Kazlausko laidotuvių namuose. Rugpjūčio 24 d. po gedulingų šv. Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo palydėtas į Notre Dame kapines ir palaidotas greta a.a. žmonos Elenos. Nuliūdime paliko sūnus Antaną.

nas Minikauskas Miner ir anūkė dr. Ellen Kosmer.

Platesnis nekrologas buvo atspausdintas „Draugo“ rugsėjo 5 d. laidoje.

„DAINAVOS AIDAI“ – MAIRONIO PARKE

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai kartu su seselėmis rugsėjo 20 d. Maironio Parko didžiojoje salėje suruošė pietus, po kurių labai puikią programą atliko „Dainavos aidai“ – Udrių šeimos jaunas atžalynas, trys sūnūs ir dukrelė.

Svečius šiltu žodžiu pasveikino rėmėjų skyriaus pirm. T. Adomavičienė. Programai vadovavo B. Miliauskaitė-Harris. Malda prieš pietus sukalbėjo Aušros Vartų parapijos kleb. kun. A. Volungis. Visiems pasiūpinus skaniais rėmėjų paruoštais pietumis, programos vedėja supažindino svečius su Udrių šeima. Rūta Udrienė yra buvusi seselių stovyklos auklėtinė, kai ta stovykla dar buvo seselių sodyboje. Arūnas Udrys, atrodo, buvo stovyklautojas „Dainavoje“. Taip stovykos ir sujungė jų jaunais širdis bendram gyvenimui.

Vyriausias sūnus Darius šią vasarą Lietuvos parlamente Vilniuje atliko praktiką. Ten jam teko sutikti dr. Shen, jezuitą, ekonomistą. Jis rašo knygą apie Lietuvos ekonomiją. Darius jam buvo patarėju ir sutvarkė pasimatymą parlamente. Jis vėl vyks į Europą tobulinti vokiečių kalbą. Jis buvo vertėjas vokiečių pirkliais Lietuvoje ir parlamento delegatui Zingeriui prie Danijos karalienės.

Duktė Baltija yra paskutinėje gimnazijos klasėje. Grįžo iš Vasario 16-tos gimnazijos. Baigia „Židinio“ neakivaizdinę lituanistinę mokyklą. Domisi muzika, ypač smuiku. Mėgsta vaidinti; ir publika pastebėjo jos grašką vaidybą.

Almis – dešimtoje gimnazijos klasėje ir yra tos klasės išdėtininkas. Jam patinka vaidinti, keliauti ir stovyklauti.

„Dainavos aidai“ po koncerto Worcester, Mass. Iš k. – Vytis, Baltija, Almīs ir Darius Udriai.

Nuotr. E. Meilaus, Jr.

Jauniausias, vienuolikos metų amžiaus sūnus Vytis lanko parapijos šeštadienine mokyklą ir yra šeštame skyriuje. Mėgėjas sportuoti. Domisi kompiuteriais, ypač erdvių, gamtos mokslais ir matematika.

Visi keturi jaunieji Udriai atliko montażą, naudodami įvairius muzikos instrumentus: pianiną, akordeoną, smuiką, kankles, skudučius, barškūčius ir kt. Dainavo visi kartu, trio, duetu ir solo, atlikdami liaudies, partizanų ir kitas dainas.

Klaustytojai nesigailėjo jiems apdovanimų.

Programą užbaigė giesmė „Dangiškai Motinai Marijai“, prašydami globos tėvynei Lietuvai ir išvesti ją iš visų nelaimių ir šviesų rytojų.

Programos atlikėjai ir jų tėveliai Udriai buvo apdovanoti rožėmis, kurias iškėitė L. Savickaitė ir B. Miliauskaitė-Harris. Jie padainavo dar vieną dainelę. Publika atsistojo ilgiems plėtoj. Garbė tėvams, išauklėjusiems tokią puikią lietuvišką šeimą; ne veltui programos vedėja paklausė R. Udrienės „recepto“, kaip galima tai pasiekti.

Žodį tarė Lietuvos Labdaros draugijos pirm. K. Adomavičius, kuris buvo gliai sužavėtas „Dainavos aidų“ programa ir seselių atliekamais darbais, kuriuos Maironio Parko vadovy-

bė labai įvertina ir visuomet remia.

Seselių vardu sveikino seselė Palmyra. Dėkojo Maironio Parko pirm. K. Adomavičiui, visai valdybai ir parko vadovybei už nuolatinę paramą seselėms. Pranešė, kad provincijoje seselė Ignė dėl svarbių išpareigojimų negalėjusi dalyvauti. Perskaitė jos laiškelį, nuosirdžiausiai visų seselių vardu dėkojanti visi valdybai, pietų organizatoriams, patalpų vadovams ir Udrių šeimai.

Renginyje dalyvavo ne vien seselių darbų rėmėjai iš mūsų telkinio, bet ir gausus būrys iš Providence, Putnamo, Bostono. Iš New Yorko R. Udrienės mamytė, sesuo su vyru ir kiti giminės. Šv. Kazimiero lietuvių parapijos kleb. kun. V. Parulis, MIC, Aušros Vartų parapijos kleb. kun. A. Volungis ir kun. A. Yankauskas.

Padėkos nusipelnė visos moterys, ruošiusios vaišes, dirbusios virtuvėje, patarnavusios prie stalų, platinusios bilietus. Pirm. T. Adomavičienė, R. Valinskienė, E. Nalivaikienė, R. Šteiniene, V. Ramonienė, D. Zaleckaitė, I. Juodaitienė, O.

Kildišienė, A. Jakiūnaitė, I. Parulienė, I. Markevičienė, I. Savickienė, A. Maskeliūnienė, A. Šteinytė, D. Juodaitytė, L. Savickaitė, O. Keršytė, J. Miliauskienė. Visuomet mieliai talkina P. Mikšys, o ką bekalbėti apie Maironio Parko vicepirm. A. Glodą, tą neišsamioms energijos talkininką.

Padėka abiejų lietuvių parapijų klebonams – kun. V. Paruliui, MIC, ir kun. A. Volungiui, renginį garsinusiems parapijų biuleteniuose. Lietuvių radijo programos „Aušra“ vedėjui inž. E. Meilui, Jr., jį garsinusiems oro bangomis. Jis ir jo žmona Teresė nemokamai atspausdino ir renginio bilietus.

Nuosirdi padėka Udrių šeimai – „Dainavos aidams“, atvežusiems tokią puikią programą į mūsų lietuvišką telkinį.

Ateitin žvelgiame su viltimi ir pasitikėjimu, kad rėmėjų skyrius mūsų parapijų egzistuos ir toliau, remdamas kilniuosius seselių darbus ne tik čia, bet ir laisvoje Lietuvoje, į kurią seselės pasikeisdamos dažnai skuba su pagalba.

J.M.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, FL

ŠAULIŲ KUOPOS VEIKLA

Romo Kalantos Šaulių kuopos visuotiniame narių susirinkime rugsėjo 4 d. dalyvavo 87 nariai, jų tarpe: Šaulių Centro valdybos pirm. M. Abarius iš Detroito, muz. L. Abarius iš Lietuvos ir keletas vietinių svečių. Susirinkimą vedė kuopos pirm. A. Gudonis; vėliau garbinga įnešimą ir išnešimą pravedė V. Gedmintas. Kuopos dvasios vadovas kun. J. Gasiūnas sukalbėjo pradinę malda. Praeito susirinkimo protokola skaitė sekr. J. Švedas, o izd. A. Gesius pranešė kasos stovį: Kasoje yra 2024.23 dol. Lietuvos šauliams duota 3000 dol., Lietuvos tremtinių organizacijai – 1000 dol., pavasarinis piknikas davė 782 dol. pelno.

Po to buvo išsamus pirm. A. Gudonio pranešimas iš kelionės į Lietuvą, kurioje dalyvavo net 18 Romo Kalantos šaulių Lietuvos šaulių surengta susipažinimo šventė su užsienio šauliais praėjo labai įspūdingai: dalyvauta iškilmingame išvežtųjų minėjime Karo muziejuje aikštelėje, Kaune, aplankyti Aukštaitijos ir Žemaitijos, Klaipėdos, Kauno ir kitų vietovių Lietuvos šauliai, susipažinta su jų atsikūrimu ir veikla. Be to, lankymas politinių kalinių, senelių prieglaudų, vaikų našlaičių namų parodė esamus trūkumus ir pagalbos reikalingumą.

Džiugu: į kuopa įstojo 10 naujų narių, 5 iš jų – nebuve

šauliais – davė priesaiką. Tai atliko kun. J. Gasiūnas. Kiekvienam naujam nariui buvo priesaiga gėlė. Šaulių Centro pirm. M. Abarius trumpame žodyje pasveikino Romo Kalantos šaulius ir ragino remti Lietuvą, nes tai yra garbinga šaulių pareiga. Iš Lietuvos muz. L. Abarius priminė buvusį sausio 13-osios grėsmę Lietuvai. Ta proga paskambino pianinu ir padainavo paties sukurtą giesmę „...mirtį sutikome supynė rankas...“ Tai buvo neužmirštama mūsų tautos diena.

Susirinkimas baigtas „Lietuva brangi“, pasivašinta kava, sumuštiniais ir saldumynais. Rugsėjo 16 d. šauliai suruošė rudeninį pikniką Veteranų parke. Nors diena buvo karšta ir drėgna, suvažiojo 180 vietinių lietuvių ir svečių iš Kanados. Dalyvavo net kolonijai nemažai nusipelnęs Ignas Podelis, 96 metų amžiaus, ir 3 vietiniai kunigai.

Visi gerai papietavę, dalyvavo loterijoje, kuriai fantus suaukojo 47 asmenys. Likę 600 dol. pikniko pelnas paskirtas Romo Kalanto paminklui statyti Lietuvoje, Kauno miesto sodely. Tam pačiam tikslui aukojo šaulys A. Paulionis 100 dol. ir V.D. Mažeikos 5 dol. Kuopos pirm. A. Gudonis dėkojo visiems atsilankiusiems, virtuvės darbuotojams, loterijai fantų sunešėjams ir visiems kitiems, bent kuo prisidėjusiems.

Rugpjūčio 24 d. nelaukta savo namuose mirė kuopos narys Vytautas Raulinaitis, neseniai atsikeles į St. Petersburgą, FL gyventi.

Šaulė

SISTEMOS ŽLUGIMAS

(Atkelta iš 3 p.)

va yra atsikuriantis kraštas, kuriam dabar reikia daugiau gauti, negu jis gali duoti. Kol kas gal Lietuva nėra pasiruošusi iš jų net ir visa, ką jie gali duoti, priimti. Kol kas gyvenimas grįžti atgal į savo gimtąjį kraštą ir tęsti savo darbą ir toliau rodyti savo pranašumą ir sugebėjimą tenai. Lietuva dar nėra pasiruošusi net pilietybės davimu išsivijios tapatybę sustiprinti, tas pat yra ir su naujų teisėmis. Kol kas daugeliui tenka tęsti savo gyvenimą išsivijioje ir savo lietuvišką tapatybę tvirtinti už Lietuvos ribų.

Zinoma, aš nekalbu čia apie Vakarų biznierių, kurie su dideliu entuziazmu dabar vyksta į Lietuvą, galvodami, kad jie turi atsakymus į visas problemas ir kad jie žino visuomet viską. Buvo koktu klausytis neseniai per Vilniaus radiją vieno amerikiečio biznieriaus, kuris labai gražiai ten kalbėjo apie biznio etiką ir moralę, nepaisant to, kad jis čia laukia teismo dėl savo klientų apgavimo. Lietuvai reikia saugotis „netikrų pranašų“, kurie tik save pablizginti mėgsta.

Išsivijios organizacijos ir tapatybė

Atrodo, kad dabar, kada atgimstanti Lietuva turi sukoncentruoti visas savo pastangas

savo krašto atstatymui tiek ekonominėje, tiek moralinėje plotmėje, iš jos dar negalima laukti, kad ji galėtų pradėti teikti rimtą pagalbą išsivijai. Išsivijai dar tebelieka uždavinys visą eilę metų rūpintis lietuvių ir lietuviškos tapatybės išlikimu tarp žmonių, gyvenančių už Lietuvos ribų. Tiesa, Vakarų kraštuose mūsų tautiečiai turi sąlygas vystyti tapatybę, nes jiems žinomas moralinių vertybių ypatumai, pagaliu gi mūsų tapatybė yra prieinamas. Gal kiek sunkiau su šituo yra mūsų bendruomenėms, susikūrusioms komunizmo sistemos griuvėsiuose, kur vertybių sistemos dar nėra nusistovėjusios. Bet šioms bendruomenėms, kaip ir žmonėms Lietuvoje, esmėje teks patiems atpausti moralines vertes ir pradėti jas pas save įgyvendinti. Vakarų išsivijai galėtų joms padėti, tik aprūpindama literatūros ar žinių santraukomis. Vakarų išsivijai bus reikalinga sustiprinti savo lietuviškumo identitetą. Šitam galės Lietuvos Bendruomenės visuose kraštuose daug padėti, talkindamos pranašiams išsivijai lietuviams laimėti konkurenciją su kitataučiais varžovais. Tai būtų galima padaryti finansiškai ir moraliai paremiant tokius žmones, duodant jiems specialų pripažinimą ir įtraukiant juos į lietuvišką veiklą. Dabar, kada yra toks didelis susidomėjimas naujai

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų vertinimas
- Greitas ir sažiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

Century 21 KMIETIK REALTORS
7922 S. Pulaski Ave.,
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sažiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žalos mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

PARDUODAMAS CONDOMINIUM
Adison, IL, gražioje vietoje, 1 mieg. kamb., trečiame aukšte, liftas. Vasara veikia baseinas, galimybė įsigyti garažą.
Skambinti vakare: 708-543-6914

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. butas, antrame aukšte, 7136 S. Mozart. Sav. gyvena antrame aukšte, galutiniam bute. Pageidaujama pensininkas-ė.

Išnuomojamas 3 1/2 kamb. modernus butas pirmame aukšte, Marquette Pk. apyl. Su šiluma, oro vėsinimu; moderni viryklė, šaldytuvas, skalbykla su mašinomis. Suaugusiems.
Tel. 708-361-5594

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
312-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

Išnuomojamas 3 1/2 kamb. butas antrame aukšte iš kiemo pusės su šiluma, karštu vandaniu; yra viryklė ir šaldytuvas. Pageidaujamas dirbantis vyras arba moteris. Skambinti bet kurio laiku, tel. 312-778-6849.

NAMŲ APŠILDYM. užd
Išvalau ir taisyau pečius ir kranus
A. Banys
Tel. 708-447-8806

Richard Hanus, adv.
Imigracijos įstatymų žinovas
Pirma konsultacija — veltui
205 W. Randolph, Suite 2100
Chicago, IL 60606
Tel. 312-357-0033

Kasparų sodas bus atidarytas obuolių skynimui spalio 3 d. Kroger Rd., Union Pier, MI. Iš Chicago važiuoti US 94 iki Union Pier Rd.; sukt į kairę ir, pavažiavus 1 bl., sekti rodykles. Obuoliai: Golden Delicious, Red Delicious, Red Paula ir Wine Svp.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

RENGINIAI CHICAGOJE

Spalio 2 d. – Vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Kalbės PLB pirm. B. Nainys. Rengia Jaunimo centro Moterų klubas.

Spalio 3 d. – „Antro kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse.

Spalio 4 d. – „Antro kaimo“ spektaklis 7:30 v.v. Playhouse. – Zarasiškių klubo gegužinė Šaulių namuose.

– Šv. Pranciškaus seserų vienuolijos rėmėjų seimas Tėvų Marijonų vienuolyno patalpose. 11 val. r. šv. Mišios už gyvus ir mirusius Šv. Pranciškaus vienuolijos rėmėjus, as. 12 val. pietūs. 1:30 v. p. registracija ir posėdis.

– Kongresmano Richard Durbin pagerbimas 6 v.v. Lietuvių centre, Lemonte. Rengia Lithuanian Americans for Durbin.

Spalio 9 d. – Akademinių skautų sąjūdžio narių sueiga, pakėlimai ir mirusių pagerbimas 7:30 v.v. Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 10 d. – Akademinių skautų sąjūdžio metinė šventė ir Vydūno Jaunimo fondo premijos įteikimas 6:30 v.v. Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 11 d. Blynų pusryčiai Jaunimo centro kavinėje. Ruošia Jaunimo centro Moterų klubas.

– Koncertas „Vilnius“ Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 17 d. – Lietuvos Dukterų balius Jaunimo centre.

– „Puota jūros dugne“, rengiama Chicagos jūrų skautų, čių Lietuvių centre, Lemonte.

Spalio 18 d. – Jaunimo centro koncertas didž. salėje.

Spalio 23 d. – 21-mos metinės Fotografijos parodos atidarymas 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Rengia Budrio vardo foto archyvas. Paroda tęsis iki lapkričio 1 d.

Spalio 23-25 d. Filatelistų draugijos „Lietuva“ filatelijos ir numizmatikos paroda „Lithpex XXIV“ Jaunimo centre.

Spalio 24 d. – Tauragės lietuvių klubo 35-rių metų jubiliejinis minėjimas 6 v.v. Šaulių namuose.

Spalio 25 d. – Jaunųjų talentų popietė Jaunimo centre. Rengia „Giedra“.

– Žurnalui „Kariui“ paremti kavutė Šaulių namuose.

Spalio 30 d. – Vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Ruošia Jaunimo centro Moterų klubas.

– „Plunksna galingesnė už Raudonąją armiją“ – karikatūrų apie Pabaltiečių nepriklausomybės kovas parodos atidarymas 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

Spalio 31 d. – Dail. Giedrės Žumbakienės grafikos kūrinių parodos atidarymas Lietuvių Dailės muziejuje, Lemonte.

– Jaunųjų fotomenininkų parodos ir konkurso „Upės, ežerai, jūra ir laivai“ atidarymas Lietuvių dailės muziejaus fotografijų galerijoje, Lemonte.

Lapkričio 1 d. Tradicinis Vėlinių minėjimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Praveda Kapų savininkų draugija ir Bendruomenės pasauliečių komitetas, garbės sargyboje – uniformuoti šauliai ir šaulės. – ALSM vaikų popietė Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 6 d. – Budrio vardo Lietuvių Foto archyvo vakaronė Jaunimo centro kavinėje. Bus premijų įteikimas foto parodos laimėtojams ir vaizdjuotės „Kazys Bradūnas“ premjėra.

Lapkričio 7 d. – Zarasiškių klubo pusmetinis susirinkimas Šaulių namuose. – Chicagos Lietuvių Golfo klubo pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 8 d. – „Lietuvių balso“ laikraščio metinė vakaronė 6 val. vak. Lietuvių Tautiniuose namuose.

Lapkričio 13-15 d. – „Ateities“ savaitgalis Jaunimo centre, Chicagoje ir Ateitininkų namuose, Lemonte.

Lapkričio 14 d. – LB Lemonyto apylinkės pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

– Lietuvių Operos balius Jaunimo centre.

– „Ateities“ žurnalo Premijų įteikimo vakaras Ateitininkų namuose, Lemonte.

Lapkričio 15 d. – „Nauja Rytų ir Centrinė Europa“ – trijų žinovių svarstybos 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

Lapkričio 20 d. – Moterų laisvalaikio darbų parodos atidarymas Jaunimo centre. Ruošia Jaunimo centro Moterų klubas.

Lapkričio 21 d. – Lietuvių Fondo veiklos 30-mečio sukaktuvinis pokylis Martiniuke salėje.

Lapkričio 22 d. – „Margučio“ radijo 60 metų sukaktuvinė šventė Jaunimo centre. Pradžią 4 val. p.p.

– Lietuvos Kariuomenės atskirumo minėjimas Šaulių namuose.

Lapkričio 28 d. – LSK „Lituanicos-Liths“ tradicinis pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

– Labdaros vakaras „Seklyčioje“. Rengia LB Socialinė taryba.

Lapkričio 29 d. – Tilžės Akto paskelbimo 74-os sukakties minėjimas 2 val. p.p. Šaulių namuose. Rengia Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis, dalyvaujant šauliams, ramovėnams ir visuomenei.

Gruodžio 4 d. – Lietuviškų kalėdinių šiaudinukų pamoka, pravedama Helen Pius, 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

Gruodžio 6 d. – Metinė Jaunimo centro vakarienė Jaunimo centro didž. salėje.

– Anglijos Lietuvių klubo narių metinis susirinkimas Jaunimo centre.

Gruodžio 11 d. – Lietuviškų kalėdinių šiaudinukų darymo pamoka, pravedama Helen Pius, 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

Gruodžio 13 d. – Dainavos ansamblio religinis koncertas Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke.

Gruodžio 18 d. – Lietuviškų kalėdinių šiaudinukų darymo pamoka, pravedama Helen Pius, 7:30 v.v. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje.

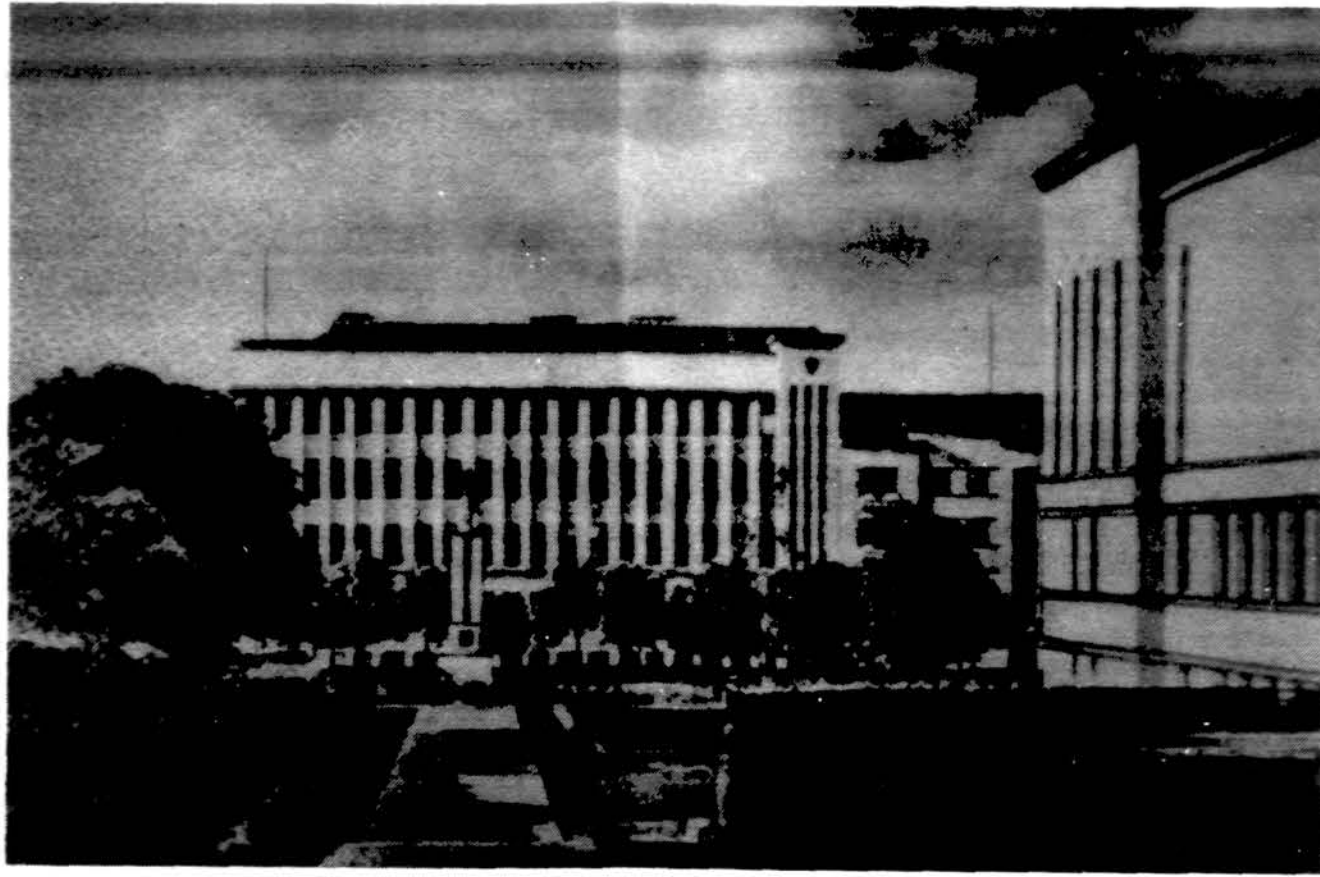
Gruodžio 20 d. – Ateitininkų Kūčios Jaunimo centre.

Gruodžio 31 d. – Lietuvių Operos Naujųjų metų sutikimas Jaunimo centre.

GRAŽINO KOLUMBO LAIVO INKARĄ

Chicagos Historical Society gražino turėtą Kristupo Kolumbo ekspedicijos laivo inkarą Dominikonų Respublikai. Inkaras buvo vartotas Santa Maria laive XV šimtmečio viduryje, kai Kolumbas leidosi į vandenynus naujų žemių ieškoti. Inkaras yra geležinis, 8 pėdų ilgio, 8 colių storio ir sveria apie 300 svarų. Jis bus eksponuotas Dominikonų Respublikoje, švenčiant 500 metų Kolumbo kelionių sukaktį, o vėliau pasiliks šalia žymiojo keliautojo palaikų kriptos.

1893 m. inkarą į Chicago atvežė tuometinis Dominikonų Respublikos konsulas ir eksponavo didžiojoje pasaulinėje Kolumbo ekspozicijoje. Vėliau inkaras buvo patalpintas Field gamtos muziejuje, iki pagaliau atsidūrė Historical Society žinioje. Dabar, atrodo, inkaras užbaigė savo nuotykingą kelionę ir pasiliks ten, iš kur į Chicago beveik prieš 100 metų atkeliavo.

Žemės banko rūmai Kaune nepriklausomybės metais.

AČIŲ UŽ SUGRĮŽIMĄ

Atsiradus laisvesniam ir lengvesniam keliavimui į Lietuvą, vis daugiau ir vis dažniau užsienio lietuvių lankome Lietuvą. Vieni galbūt lankome gausius giminaičius, nes per vieną ar antrą susitikimą vieni kitiems negalime išpasakoti savo pergyvenimų. Klausomės jų pasakojimų, bet taip pat ir mes norime išsakyti savo išvijoje nueitą kelią. Daug kas iš mūsų norime pamatyti ir pačią Lietuvą. Lankome jos miestus, miestelius ir jau po karo atsiradusias gyvenvietes. Keliaujant Lietuvoje keliais ir kečeliais, matai tikrai gražią Lietuvos gamtą. Matai dar palikusius vienkiemius, pakelėse didžiulius gandro lizdus, tenka pamatyti miško ir laukų žvėrelių. Viskas labai įdomu. Be to, matai vis daugiau kryžių, kopylstulpių su Rūpintojėliais. Jie ir vėl sugrįžo saugoti Lietuvos pakelių. Jie primena keliautojui neužmiršti savo Kūrėjo.

Aš girdėjau daug pasakojimų apie Kryžių kalną, tačiau ir atvežtą vaizdajuoste. Vis norėjau pati tą kalną pamatyti. Rugsėjo pradžioje lankiausi Lietuvoje ir tą progą nutariau išnaudoti aplankymui šio išskirtinio Lietuvos kampelio. Važiavau iš Vilniaus – pravažiavau Šiaulius, jau pradėjau dairytis. Kalno iš tolo nematyti. Dar truputį pavaziavus, prie kelio rodyklė rode, kad pasukus į dešinę rasite tą kalną. Kalnas nei toks didelis ir ne toks aukštas. Aplinkui šiuo metu tušti laukai, o viduryje tų laukų Kryžių kalnas. Iš tolo atrodo daugiau panašus į kryžių mišką. Priėjus arčiau matai, kiek daug visokių, visokiausių kryžių, kryželių. Atrodo, kad tame kalne, tuose kryžiuose sudėta visa lietuvių tautos kančia. Pamažu lipu takeliu aukštin, o kryžių vis gausėja. Jie prisipaūdė vienas prie kito, po jais vėl pridėta daugybė mažesnių kryželių, kryžiai ir kryželiai dar apkabinti mažesniais kryželiais ir ro-

žančiais. Tų rožančių tiek daug, atrodo, kad jie slėgia ir patį kryžių. Rožančiai įvairiausių spalvų ir ilgių, matyti daug ir gintarinių. Užlipus į aukščiausią kalno vietą, pamatai, kad kitoje pusėje vėl tiek pat kryžių. Užtai iš tolo jis neatrodo toks didelis. Kiekvieną tą kryžių, didesnį ar mažesnį, įkasė ar pakabino žmogus, dėkodamas Dievui ar prašydamas atleidimo, sveikatos, paguodos. Jeigu pajėgtum suvokti kryžių atsiradimo paslaptį, sužinotum, kiek daug kančios, sielvarto, o kartais ir džiaugsmo savyje jie slepia. Ant didesnių kryžių įrašyti vardai, padėkos žodžiai už save, savo vaikus, gimines. Daug padėkos už tautai suteiktą laisvę, už tremtinių sugrįžimą. Radau ir išėjusių lietuvių rankomis statytų kryžių. Ant vieno kryžiaus skaitau įrašą:

„Ačiū Tau, Dieve, kad po daugelio metų man leidai sugrįžti į laisvą Tėvų žemę“. Čikaga, 1992 m.

Kalne tylu ir labai ramu. Žmonės vaikšto, stato savo kryžius, meldžiasi. Kalną gaubia paslaptis. Okupantas ardė, griovė, bet nepajėgė jo sunaikinti ir nepajėgė įbauginti žmonių, kad neitų jo lankyti, o tuo labiau nestatytų kryžių. Pasirodo, kad ir galingi tankai ne viską gali išardyti ir išgriauti. Yra kita didesnė ir galingesnė jėga. Ta jėga padėjo žmogui nepalūžti. Žmogus šiandien dėkoja, prašo ir džiaugiasi savo Kūrėju, kuris amžiais stovi sodybų ir viešelių pakelėse ir saugo mūsų kraštą.

Bet kas man nuostabiau ir stebina, kad jaunavedžiai tuoj po sutuoktuvų važiuoja ne pasilinksinti ir smagiai praleisti laiką, bet kartu su visa savo palyda jie važiuoja į Kryžių

A.†A.

ALBINAS LOPETA

Gyveno Evergreen Park, IL, anksčiau Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. rugsėjo 30 d. 5:30 val. p.p., sulaukęs 85 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Amerikoje išgyveno 42 m. Nuliūdė liko: dukterys – Albina Paškienė, Rasa Sahey; anūkai – Algis Bartašius, Raymond Paskus, Sr., Debbie Belk, Vicky Bartašius; keturi proanūkai; sesuo Adelė Baltramionienė su šeima.

Velionis buvo vyras a.a. Elzbieta ir uošvis a.a. Konrado Paskaus ir a.a. Mike Sahey.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai. Kūnas pašarvotas spalio 2 d., penktadienį nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks spalio 3 d., šeštadienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė dukterys, anūkai, proanūkai, sesuo ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

kalną. Aš buvau ten truputį daugiau kaip valandą ir per tą laiką suskaičiavau tryliką porų. Daugumas nešėsi jau iš anksto padarytus su įrašais kryželius ir kastuvėlius įkasti kryžių į žemę. Kiti čia pat nusipirkto kryželius ar rožančius. Jie ėjo į kalną juos ten padėti. Vieni padeda juos už savo mirusius tėvus, o kiti už savo naujai sukurtą šeimą. Nepavyko per tiek daug metų sunaikinti tikėjimo,

ji išsaugojo vyresnieji ir perdavė savo vaikams. Ir taip pamažu, ypač jaunimas, atrado kelią į savo Kūrėją.

Leidžiantis žemyn nuo kalno, vakaro saulėlydyje tartum girdi tyliai iš tų rožančių maldos šnabzdėjimą. Galvoji, kad visi keliai subėga į vieną didelį kelią ir kad mes, nors labai seniai išėję, štai ir vėl sugrįžtame Lietuvon.

Bronė Nainienė

Palikai pasaulio grožybes, nuėjai Amžinybėn. Išsėkis ir lauk mūsų.

A.†A. GENOVAITĖ ČEPŠYTĖ LAPŠIENĖ

Š. m. rugsėjo mėn. 24 d., Kufstein, Austrijoje mirė mūsų Mamytė, Močiutė, Sesutė, Teta a.a. Genovaitė Lapšienė, sulaukusi 82 m. amžiaus. Gimusi Lietuvoje, nuo 1944 m. gyvenusi Kufstein, Austrijoje.

Dideliame nuliūdime liko sūnus ir marti Kęstutis ir Barbara Lapšiai, Vienoj, Austrijoje, sūnus ir marti Raimundas ir Raminta Lapšiai, vaikaičiai Kovas, Laura ir Andrea – Wheeling, Illinois. Brolis Liudas Čepsys su šeima Jonavoje, sesutė Joana Paškevičienė su šeima Kaune ir sesutė Stasė Zapackienė su šeima West Bloomfield, Michigan.

Antradienį, rugsėjo mėn. 29 d., po gedulingų šv. Mišių, Kufstein, Austrijoje, velionė buvo palaidota Kufsteino kapinėse prie savo vyro a.a. Igno Lapšio.

Nuliūdę: sūnus, brolis, sesutės ir jų šeimos.

GAIDAS–DAIMID

E U D E I K I S
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Heritage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS
Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.
CARGO – siunčiame oro linija
„ŽAIBAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus
Lietuvoje per 10 darbo dienų.
5525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272
223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

